Yeni Albatros
İki Aylık Edebiyat Seçkisi
Ocak – Şubat 2021 Sayı : 1

yeni albatros

"Oysa şu şiir göründüğünden de kısadır
Masanın üstünden sarkan göz kızındır
Buselik makamında bir nağme sazındır
Bir yol iki kalp arasında uzundur
Oysa şu şiir göründüğünden de kısadır"

Feridun Andaç, Haydar Ergülen, Zeynep Yolcu,
Hülya Köseleci, Irmak Erkan, Muhammet Erdevir,
Saniye Kısakürek, Berna Doğan Kutlar, Deniz Zeka,
Hakan Yaman, Zerrin Bilici, Atakan Murat Tunçer,
Ayşegül Çetinkaya, Begüm Şahbudak, Ceren Eker,
Çamay Özalp, Ebru Ataman, Ecem Fulya Başak,
Fatih Arpat, Gonca Dut, M. Yücel İnce, Önder Kanbir,
Sibel Oğuz, Yelda Başaran, Zehra Görgel,
Zeynep Yenen, Arzu Kutan, Fulya Eyilik.

Yeni Albatros
İki Aylık
Edebiyat Seçkisi
Ocak – Şubat 2021 Sayı : 1
Ücretsizdir.

Danışmanlar
Feridun Andaç
Haydar Ergülen

Yeni Albatros
Genel Yayın Yönetmeni
Zeynep Yolcu

Yayın Kurulu
Arzu Kutan
Fulya Eyilik
Hülya Köseleci
Irmak Erkan
Muhammet Erdevir
Saliha Şahin
Saniye Kısakürek
Zeynep Yolcu

Sayı Editörleri
Berna Kutlar Doğan
Deniz Zeka
Hakan Yaman
Zerrin Bilici

Son Okuma
Saniye Kısakürek
Saliha Şahin

İllüstrasyon
Özgür Özmel

Koordinatör
Zeynep Yolcu

Sosyal Medya Yönetimi
Muhammet Erdevir
Sibel Mayo

Sosyal Medya Tasarım
Rosetta Creative

İletişim
albatrosfanzin@gmail.com

Yazılardan eser sahipleri sorumludur.

Blog: https://yenialbatros-dergi.blogspot.com/?m=1
Instagram: https://insta-gram.com/yenialbatros?igshid=9peiifgoob9o
Facebook: https://m.face-book.com/yenialbatrosdergisi/?tsid=0.039772368476169495&source=result

Hüzünlerimizi, umutlarımızı eğip bükerek,
masamıza koyuyor,
müsveddeleri yırtıp,
sözcükleri karalayıp,
tümceleri bozarak
yakamozda esen tatlı bir meltemde,
şafak sökerken harmanlanan bulutlarda,
fırtınada kaynayan boz dalgalarda,
yolunu kaybetmiş bir balıkçı teknesinde
güzel olanı keşfetmek, göstermek için
bıkmadan, usanmadan yazı masasının başına geçip,
yeniden
YENİ ALBATROS'da
YAZIYORUZ.

YAYINCI KURULUŞ
SANAT DÜKKANI YAYINCILIK
ŞENAY VARLIOĞLU AKDAMAR
senayvarlioglu@gmail.com
Tel: 0 536 481 82 23

BASKI
ŞENAY VARLIOĞLU AKDAMAR
MERKEZ MAH. HAYDARPAŞA SOK. 12/5
KÜÇÜKKÖY/GOP/İSTANBUL
Gsm: 5364818223 / senayvarlioglu@gmail.com
Sertifika No: 41706

YAZAR **HAYDAR ERGÜLEN**

BAUDELAIRE'İN "ALBATROS"U

Nazım Hikmet, galiba Münir Nurettin Selçuk besteleyince daha da ünlenen şiirine *"kanatları gümüş yavru bir kuş/ gemimizin direğine konmuş"* dizeleriyle başlar, "*Dağlara çıkma hey Karadeniz"* diye huyunu denizdekiler kadar karadakilerin de bildiği Karadeniz'e dostça seslenir, *"yavrudur yârim uçamaz bensiz"* der sonunda da. Karadeniz'e neler söylenecek, ne diller dökülecek, ama Karadeniz bu, bildiğini okuyacaktır, Mustafa Suphi ve 15 yoldaşını da alacak, karanlık sularına gömecektir. Ruhi Su, "15lere Ağıt" yakarken "*Hayali gönlümde yadigar kalan/Bir yanım deryada çalkanır şimdi"* diye başladığı şiirine "*Garip garip öter derya kuşları/su içinde uykuları düşleri"* dizeleriyle devam edecektir. Bir de "*geniş kanatları boşlukta simsiyah açılan"* bir şiir vardır, kanatları açılan kuş değildir, o 'büyük kapı'dır, kanatları da büyüktür, ama metafor simsiyah, kocaman, ağır bir kuşu imler, hangi kuşu, son kuşu, elbette 'ecel kuşu'nu.

Deniz kuşları. Bizim şiirimizin payına en çok martılar düşecektir deniz kuşlarından. Açık deniz halkından olmadığımız için, açılmaktan korktuğumuz, içimize çekilmeyi, kapanmayı yeğlediğimiz için olmalı. Martılar da kentli kuşlardır, hem denizde hem kıyıda hem çatılarda yaşayan. Gülten Akın'ın son dönem şiirinde bir "Balina" görünecek, bir de şehirlerimizi işgal edenlerin arasına karışmış "Mavi Kuş".

Moby Dick'ten "Albatros"a, batı denizlerinde, batı göklerinde, ağır mı ağır balıklar geniş mi geniş kanatlı kuşlar, yüzer, uçar, dalar, batar, çıkar...Bir kanadı gökte bir kanadı denizde albatros da gelir şiirlere konar.

Albatros'un konduğu şiirlerden biri de, 'şairlerin tanrısı', 'gelmiş geçmiş en büyük şair' olarak nitelenen Fransız şairi Charles Baudelaire'in şiiridir. Dünya şiirinin en büyük kitaplarından *Kötülük Çiçekleri'*nde (Türkçesi: Erdoğan Alkan, Varlık, 2000, s.22) yer alır "Albatros" şiiri. Fransızca adı *Les Fleurs du Mal* olan kitabı, Baudelaire 1857'de yayımlar.

Şairin de vurguladığı gibi, acımasız tayfalar bu kuşları eğlenmek için sık sık kanatlarından yakalarlar. Oysa Albatros kuşları hem denizcilerin hem de yolcuların kılavuzları gibidir, onlar bir bakıma denizden haber verirler, deniz iyi mi kötü mü, hep Albatros kuşlarından anlaşılır, bu nedenle de uğurlu sayılırlar. Tayfalara yakalanan bu"*Gökten inen tasasız, bu utangaç krallar"*, güverteye "*Geniş kanatlarını sofuca bırakırlar."* Ne yazık ki hoyrat tayfalar bu 'kanatsız yolcu'yu huzursuz etmeye, onunla eğlenmeye kararlıdır, onun 'göklerin kralı' olduğu günler, albatros uçuşu, geniş kanatlarıyla göğün koruyucu meleği gibi uçtuğu zamanlar sanki hiç olmamış gibidir.

Tayfalar bu efsane kuşuna 'düşkün' muamelesi yaparlar da, okurlar okumazlar, bilirler bilmezler, şaire dokunmazlar mı sanırsın? Dokunmaz olurlar mı hiç, onun da çilesi yetmiyormuş gibi, yükü yeterince ağır değilmiş gibi, bir de kargışlarlar onu, alay ederler, küçük düşürmeye çalışırlar. O da kanatları ağır gelen bir albatros olmuştur artık. Düşmüştür. Baudelaire, şairin bu acıklı halini şiirin sonunda albatrosla özdeşleştirerek paylaşır: "*Ozan, ey bulutlardan toprağa sürgün ece,/Oklara göğüs geren, dostu fırtınaların,/Yuhlarlar yeryüzünde, seni de, gündüz gece/Uçmana engel olur, ağır dev kanatların."*

Kuşkusuz buradaki şair, şiiri bir yolculukta yazan Baudelaire'dir. Anlaşılmamanın getirdiği yalnızlık, şairi çoğunlukla genelgeçer kurallara uymaya, boyun eğmeye zorlar, onları içtenlikle kabul etmese bile dışardan benimsemiş görünmesine yol açar. Varlığını her koşulda sürdürme isteğiyle her şeye katlanır: Gülünç duruma düşmeye de, acınası haller yaşamaya da. Yükselme ve düşme. İki uç arasında gidip gelme. Tüm sanatçıların, elbette şairlerin de trajiği.

Bu şiiri ve yorumunu okuyan bir şair de belki şöyle bir şiire başlar: *"Albatros adın dillerde, kanatların yerlerde..."*

YAZAR **FERİDUN ANDAÇ**

"SALÂH BEY TARİHİ"NİN OKURU OLMAK

Salâh Birsel'in şiiriyle süre süre getirdiği bir bakışın izlerini deneme ve günlüklerinde bulmamız bizi şaşırtmaz hiçbir zaman. Nedir bu diye sorarsanız; ilk yanıtım şu olabilir: humour. Gene de eksik bir belirlemedir bu. Ki, hem şiirinin bir yanını açımlar, hem de düzyazısının. Onda asıl önemli olan öteki yan, bize bir bellek sunmasıdır.

Düzyazısının üç ayrı kanalı, mecrası var: Günlükler, "1001 Gece Denemeleri", "Salâh Bey Tarihi". Birbirine ağan, aynı debiden beslenen, şiirinin yatağından gelen sesi de hiçbir zaman ıskalamayan bir yoğunluk, birikimdir bunlarla karşımıza çıkan.

Denemenin bir birikim, bir üslup, bir bakışla kurulabileceğini gösterendir, Birsel. Toparlayıcı ve ayıklayıcıdır. Ardına düştüğü her bir izin sesini, rengini yazısının ucuyla aralarken; yolculuklara çıkar. Mekânların diliyle kitapların/yazılanların dilini buluşturur. Dil sevişgenidir, Birsel. Güne, zamana, tarihin ıssız labirentlerine bunun ışığıyla bakar. Gören, gösteren; arayan, soran, sorgulayan bir bakıştır onunkisi. Bu anlamda "Salâh Bey Tarihi"nin bize sunduğu bellek birkaç açıdan önemlidir, üzerinde durulmaya değerdir.

Salâh Bey, anlaşılmayı, göze çarpmayı, gözde olmayı bekleyen biri değildi. Yalnızca yazdıklarıyla bize bir bellek sunarak; ele aldığı konuları işlemedeki hüneriyle günlük/deneme türlerine yeni yeni açılımlar kazandırdığının bilincindeydi. Her bir yazısının bir ucu yaşamın tanıklığını getirse de, öte ucu yazınsal/düşünsel birikimin izlerini taşırdı. Yüzü hayata dönük biriydi. Bir kıyıda durup yazan/düşünen biri gibi gözükse de; kentin belleğine doğru çıktığı yolculuklarda ıssızlığın sesini dinleyen bir sesci, kiraz ağacının yaprağa kesilme öncesindeki domur domur halini izleyen gözün gözlemcisi kesilirdi. Zaman zaman da alıp başını gider, yolların, izlerin yolcusu olurdu. Adımladığı her bir güzergâhın iflah olmaz tanımcısı/tasarımcısıydı. Her bir yazısında bunların izlerini bulmanız olasıdır. Hele bir de, o balkonda hapşırıp duran karganın nezleli halini anlatışı var ki; 'İlahi Salâh Bey,'dedirtir kendisine. Ben onu öyle tanıdım, öyle bildim. Güldük gülüştük, hayatın ve yazının en derişik yanlarına döndük onunla.

Şimdi, "Salâh Bey Tarihi" yeniden okuruyla buluşuyor. *Kahveler Kitabı'*nı *Ah Beyoğlu Vah Beyoğlu* izledi. *Boğaziçi Şıngır Mıngır, Sergüzeşt-i Nono Bey ve Elmas Boğaziçi, İstanbul-Paris* ardı ardına gelecektir, umarım.

Salâh Bey, bu kitaplarının fotoğraflarla basılmasını isterdi hep. Bunu son konuşmalarımızda da dile getirmiş, hatta bu öneriyi götürebileceğim yayınevini de belirlemiştik. Ama o gitmezdi hiçbir yayınevine, önermezdi de.

Kitapların yeniden günışığına çıkarılması güzel, anlamlı bir çaba. Ama eksik, yetersiz geliyor bana. Önceki baskıları alıp dizgicinin önüne bırakmak yetmiyor, ayrı bir özen gerekiyor. Böylesi bir dizi nasıl sunulur, nelerle zenginleştirilebilir...Yayıncılarımızın önemli bir kesiminin henüz böylesi bir bakışı/donanımı yok diye düşünüyorum. Dilerim zaman beni de, Salâh Bey'i de yanıltır!

YAZAR **SANİYE KISAKÜREK**

UZUN BEKLEMELERİN ŞİİRİ

Salâh Birsel Şiirine Bir Bakış

Garip ve İkinci Yeni akımlarını kendine göre yorumlayarak, uzaktan izleyerek Halk şiirine yaklaşan yalın bir üslupla şiirlerini yazmıştır. Yazılarında tattığımız humor şiirlerine de yansımıştır. O bir dil ustasıdır.

Uzun beklemelerin şiirini yazmıştır Salâh Birsel. Dizeleri us pırıltılarıyla doludur. Tahir Alangu, 1955 yılında yazdığı "Salâh Birsel'in Odası" adlı yazısında, "Salâh Birsel'de beğenmediği toplum düzenine karşı kızmadan, içerlemeden, dudağında iri bir tebessüm, gözlerinde küçümsemeden gelen pırıltılarla, tepeden bakan allegoriler altında gizlenmiş bir tenkitçi ruhunun geliştiği görülüyor" demiştir Birsel için.

Ben Hâlik
Her yerde hâzır ve nâzırım
Doğum günüm yok

Dünyayı 6 günde yarattım
Dağları ovaları birlikte
Kiminiz Hıristiyan oldunuz
Kiminiz Musevi
Kiminiz Müslüman
Hiçbirinize söz geçiremedim

HAVAYA SUYA TOPRAĞA KARŞI şiirinden

Edebiyatımızda daha çok denemeci olarak bilinen Salâh Birsel, ilk şiirlerini 1947 yılında *Dünya İşleri* adıyla çıkarmıştır. İkinci kitabı *Hacivat'ın Karısı* (1955), *Ases* (1960), *Kikirikname* (1961), *Haydar Haydar* (1972), *Varduman* (1993), *Yalelli* (1994), *Rumba da Rumba* (1995), *İnce Donanma* (1995), *Yaşama Sevinci* (1995), *Çarleston* (1996), *Baş ve Ayak* (1997), *Sevdim Seni Ey İnsan* (1997), *Nardenk* (1998) gelmiştir.

Bu uzun şiir serüveninde Salâh Birsel, parlak zekâsı, geniş kültürü ve ironik yaklaşımları ile eserlerinde farklı bir atmosfer oluştururken, şiirlerinde duygudan, lirizmden daha çok zekâya ve akla önem vermiştir.

Salâh Birsel, şiirinin kıvama gelene kadar dış dünyasıyla iç dünyasının birbirine karıştığını ancak o vakit şiirinin gerçek kıvamını aldığını söyler.

Ensemizde mehter çalarlar
Zum yapar canımızı vururlar
Kıl ucu yürek yoktur bizde
Dağılırız perakende oluruz

Boyuna polim değiştirirler
Biz tahtasakal bekleriz
Onlar hoplarken zıplarken
Biz vahır vahır terleriz

ETKAFALAR şiirinden

Garip ve İkinci Yeni akımlarını kendine göre yorumlayarak, uzaktan izleyerek Halk şiirine yaklaşan yalın bir üslupla şiirlerini yazmıştır. Yazılarında tattığımız *humor* şiirlerine de yansımıştır. O bir dil ustasıdır. Şiir ilkelerini şöyle sıralar:

"*Usun süzgecinden geçmemiş bir duygu deli saçmasından öteye geçemez.
*Şiir bir matematik problemi çözümündeki zekaya eş bir çabayla dokunur.
*Şiir heyecanla yazılamaz.
*Şiirde sözcük sayısı kadar konu vardır.
*Şiirin güzelliği kendi dışında bıraktığı sözcüklerin sayısıyla doğru orantılıdır."

Ve yayıldıkça mutfağa pasta kokusu
O da endamını gerecek
Bir tabak alacak raftan
HACİVAT beni sevmişti sahi diyecek

Gün gelecek KAMER HANIM
Boyuna pasta pişirecek

KAMER HANIM şiirinden

Yine Salâh Birsel hakkında yazılmış güzel bir yazı da 1990'lı yıllarda yazılmıştır. "Salâh Birsel'in kıyılarındayım," diye bir tümceyle başlar yazı. Karşı dergisinde M. Güner Demiray tarafından yazılan yazı, "Salâh Birsel Denizi" başlığını taşımaktadır. Birsel'in sözcüklerine yürek taktığını, onları kan vererek canlandırdığını ifade eder. Ardından Salâh Birsel de Varlık dergisinde bu yazıya gönderme yaparak *"Ben Bir Denizim"* başlıklı denemesini yazmıştır.

Yüz bin neşter sıktım yüreğime
Öyle yazdım buncağızı
Sizi gözledi gözlerim izledi
Karadeniz gibi dalga vurdum

Vay bana vaylar bana
Günlerimin sintinesi büküldü
Güldüm gülmedim
Kaç canım çıktı bilemedim

NİCE BİN GÜZEL şiirinden

KAYNAKÇA:
Köçekçeler, Adam Yayınları, Salâh Birsel
Varlık dergisi, Mayıs 1994 sayısı
Varlık dergisi, Haziran 1995 sayısı

YAZAR **MUHAMMET ERDEVİR**

FELSEFE ELİ DEĞMİŞ İRONİ: DÖRT KÖŞELİ ÜÇGEN

Bazı edebiyatçılarla tanışıklığınız eskiye dayanır. Ben Salâh Birsel'i lise ikinci sınıfa giderken ilçe halk kütüphanesinin kahverengi rafları arasında tesadüfen elime geçen "Şiirin İlkeleri" adlı kitabıyla tanıdım. O yaşlar için büyük ve garip bir keşifti doğrusu. Çünkü Birsel'in dilindeki muziplik genelde okuru ürkütür. Ama beni içine çekti ve ardından Ah Beyoğlu Vah Beyoğlu, Kahveler Kitabı, Boğaziçi Şıngır Mıngır gibi "nevi şahsına münhasır" kitaplarını okudum. Sonra uzun süre Birsel okumadım, sadece ara ara denemelerini ve günlüklerini okuyordum. Derken geçen yıl, yahu bu adamın bir de romanı olacaktı deyip elime Dört Köşeli Üçgen'i aldım ve dünyaya mümkün olan tüm aykırı pencerelerden nanik yapan bu zekâ karşısında bir kez daha şapka çıkardım.

Edebiyatımız ironiye yabancı değildir. Edebiyatçılardan siyasetçilere insanlarımız mizahı, iğnelemeyi, ironik bakışı sever. Salâh Birsel ise hem düzyazıda hem de şiirde ironi ve mizahı ustalıkla kullanmasıyla edebiyatımızda kendine özel yer edinmiş bir yazarımız şüphesiz. Dört Köşeli Üçgen'in yazılış süreci de en az romanın kendi kadar ilginçtir. 1957'de Ulus'ta tefrika edilen ve 1960'ta kitaplaştırılan bu roman, yolculuğuna roman olarak başlamamıştır. Evet, yanlış okumadınız Salâh Birsel bu romana aslında insanlık durumlarını sorguladığı felsefî bir yazı olarak başlamış, zamanla iş büyüyüp metin hacim kazanınca dümeni romana çevirmiştir. Böylece edebiyatımızın ilginç ve öncü romanlarından biri ortaya çıkmıştır. Zira Dört Köşeli Üçgen, ismi dışında da alışıldık roman kurgusu ve anlatımından epey uzak olmasıyla Türk edebiyatında postmodern roman tavrının öncülerinden sayılabilir. Roman boyunca insanların yanardöner tavırları, yanlışın doğru kabul edilmesindeki ısrar, zaaflara düşkünlük ustalıkla silkelenir.

Yirmi bölümden oluşan Dört Köşeli Üçgen romanını henüz okumayanlar için birkaç cümleyle özet geçeyim: Romanımızın başkişisi kendine "Uluslararası Gözlemci" adını takmıştır ve Tütün Yaprakevi adlı bir fabrikada çalışmaktadır. Matematiksel doğruların olmadığı, bir üçgenin dört köşeli olabildiği bir dünyadır Gözlemci'nin dünyası. Olaylar ve gözlemler, Gözlemci'nin zihninde deneme kıvamında bir anlatımla değerlendirilip okura sunulur. Gözlemci'nin çoğunlukla ironik, yer yer absürt akıl yürütmeleri romanın ana omurgasını oluşturur. Gözlemcimiz çok ama çok iyi bir gözlemcidir. Aykırı bakış açısıyla paradoksları yakalar ve insanların mahremiyet perdesi arkasına sakladığı ikiyüzlü yönlerini açığa çıkarır.

Tütün Yaprakevi fabrikasında bekçilik yapan Gözlemci, ayrıksı tutumuyla insanı, mekânı, ilişkileri sorgular. Yazar, felsefî hesaplaşmasını Gözlemci aracılığıyla gerçekleştirir. Yaşamı anlamlı kılmanın yollarından biridir bu sorgulama. Tam olarak varoluşçu bir sorgulama olmasa da modern hayatın çelişkilerine dair erken bir uyanıştır. Özellikle insanın kendi kurduğu mekânların esiri olması, mekânın insana hizmet etmenin ötesine geçerek insan üzerinde bir tahakküm aracına dönüşmesini Salâh Birsel hemen en başta topa tutar: "Demek ölmek, savaşmak için bir kasnak, bir çember içine girmek, konuşmak, radyo dinlemek için de ille dört köşeli odalarda bulunmak gerekiyordu." (s.9)

Romanın en etkileyici bölümlerinden biri bana kalırsa "Düşünceleri Okumak" adlı üçüncü bölümdür:
"İnsanlar karınlarından konuşmakla hem düşüncelerini mantıklarının baskısı altında tutmak gibi bir rahatsızlıktan kendilerini sıyırmış oluyorlar hem de dünyanın mantıkla yönetilebileceği üzerinde direnen felsefe bezirgânlarına kesin sonuçlu bir protesto çekmiş bulunuyorlardı." (s.14)

İnsanlar bir protesto çekiyorlardı ama peki, gerçekten karından konuşmak insana fayda sağlıyor muydu? İşte burası şüphelidir çünkü karından konuşmak karından düşünmeyi, karından düşünmek de karından karar almayı beraberinde getirir. Bütün bunların sonunda pürüzlerden kaçmak isteyen insanoğlu menfaatlerinin esiri olur ve kendi kendini törpüler:
"Karından düşünmek kişioğluna dünyanın bütün nimetlerini açıyor, yağmayan yağmurları yağdırıyor, geceleri gündüze çeviriyor, doğuşla ortaya çıkan yaratılış ayrımlığını giderek vurdumduymaz bir adamın, bilgili, görgülü kişilerle bir tutulmasını sağlıyordu." (s.15)

Gözlemci, dünyaya dair her şeyi ilgi alanına aldığı için başı sık sık belaya girer ve girdiği işlerden kovulur. İnsanların karınlarını dinler, kadınlar tuvaletini izlerken yakalanır, patronun çalışanlarından biriyle olan ilişkisini açığa çıkarır... Girdiği her ortamda başına iş açsa da ona göre bunlar sorun değildir. Sorun, özgürlüklerini yeterince kullanamamasıdır. İnsanlar onu anlamazlar elbette. Fakat o, gözlemcilikten vazgeçmeyecektir. Öyle ki önceleri günde 24 saat gözlem yapmaya karar vermişken sonradan bunu günde 48 ve daha sonra 96 saat gözlem yapmaya kadar çıkarır. Çünkü o, zamanı bölebilmektedir. Hatta zamanı sonsuzca bölebildiği için eve gelip elektrik düğmesini çevirdiğinde odası aydınlanmaz. Yatağına girdiğinde ayağı kedisine çarpar. Böylece gözlem yapabilmek için tüm duyularını kullanabileceğinin ayırdına varır. Romanın sonunda akıl hastanesine kapatılmasıyla sona erecek macerasında çılgınlar gibi gözlem yapmasına rağmen dişe dokunur bir sonuç elde edememiş olması da romanın apayrı bir ironisidir aslına bakılırsa.

Mizahın asıl gücü, söylenmek isteneni doğrudan değil de bir alegori içinde aktarabilmesinden gelmektedir sanırım. Öyle ki toplumsal bir eleştiri mizahi bir bakış açısıyla dile getirildiğinde kitleselleşebilmektedir. Salâh Birsel, tek romanı olan Dört Köşeli Üçgen'de toplumsal eleştiriyi mizah ve ironi yoluyla yaparken toplumumuzda felsefe yapmanın zorluklarını da göstermiş oluyor aslında. Bizde felsefe kültürünün zayıf olması, felsefî sorgulamanın toplumun tüm kesimlerince akıl hastalığı derecesinde garipsenmesine yol açmakta ve Gözlemci gibi aykırı kişiler tez elden toplumsal düzenin dışına itilmektedir. Salâh Birsel'i başarılı kılan yönü, yakaladığı bu kırılmayı deneme veya felsefî bir metinle değil de roman kurgusu içinde ironik bir alegoriyle vermesidir.

O vakit varalım biz de gülelim ağlanacak halimize.

Bizde felsefe kültürünün zayıf olması, felsefî sorgulamanın toplumun tüm kesimlerince akıl hastalığı derecesinde garipsenmesine yol açmakta ve Gözlemci gibi aykırı kişiler tez elden toplumsal düzenin dışına itilmektedir. Salâh Birsel'i başarılı kılan yönü, yakaladığı bu kırılmayı deneme veya felsefî bir metinle değil de roman kurgusu içinde ironik bir alegoriyle vermesidir.

SÖYLEŞİ **MEHMET GÜRELİ**
SORULAR ZEYNEP YOLCU

SALAH BİRSEL'İN 'DÖRT KÖŞELİ ÜÇGEN' ROMANINDAN...

BİR FİLM / Mehmet Güreli
Dört Köşeli Üçgen
Mustafa Dinç
Görüntü Y: Ahmet Sesigürgil
Senaryo: Görkem Yeltan
Müzik: M.Güreli
Yapımcılar: Yalçın Akyıldız
Görkem Yeltan

1. **Salâh Birsel'in Dört Köşeli Üçgen romanını sinemaya aktardınız. Salâh Bey sizin için yazar, şair, eleştirmen olmasının yanı sıra dayınız. Onu yakından tanıyan biri olarak yönetmen koltuğuna oturdunuz. Bize nasıl bir duygu olduğunu yazar mısınız?**
Kuşkusuz bir romanın yazıldığı anları yaşayıp yıllar sonra filmini yapabilmek ve yazarın izleyemeyeceğini bilmek tuhaf bir duygudur. Evet yaşadığım için iyi biliyorum. Gözlemcinin ceketine sinmiş Fransız sigarası Gauloises kokusuyla geçmişe ya da filmimizin setine bir yolculuk gibi. Sessizce, çekinerek, ürkek adımlarla, tam açıklanamayacak tavırlarla bezenmiş bir adamın hayatını anlatabilmenin zorluğunu da taşıyarak. Belki de bu heyecan 'Dört Köşeli Üçgen"in yazarına duyduğum sevgi ve saygıdan da kaynaklanıyor daha çok. Ama Görkem Yeltan'ın senaryo hazır dediği günden itibaren bu heyecan hiç azalmadı, hatta her geçen gün arttı bile.

2. Yönetmen olarak başka bir romanı da sinemaya aktarmak ister misiniz?
Şu anda Tuğba Çelik'in bir projesi üzerinde çalışıyoruz. Bir tiyatro sanatçısının hayat hikayesi kısaca. Geçmişin yorgunluğunu, sahne tozunun büyüsünü bugünlere taşıyan bir öykü.
Bir hesaplaşmanın mermerlerde dolaşması gibi.
Ama şunu da söylemek lazım, bir roman da neden olmasın?

3. Salâh Birsel'in kitaptan tiyatroya, sinemaya aktarılan eserler hakkında yorumunu duydunuz mu?
Salah Birsel'in roman uyarlaması ya da orijinal senaryo konusunda bir tercih yaptığını düşünmüyorum. Ama bundan 65 yıl önce film üzerine yazdığı yıllarda filmleri zor beğendiğini hatırlıyorum. Hatta dört yıldız verdiği filmlerin de bugün çoktan birer klasik olduğunu biliyorum. Ve şunu çok iyi biliyorum onun için tek kıstas bir filmin büyülü, iyi olmasıydı. Hitchcock, Vittorio De Sica, Jean-Luc Godard en sevdiği yönetmenlerdi.

4. Dört Köşeli Üçgen filmi için İstanbul'un belli mekânları da kullanılmış. Süleymaniye, Sirkeci Tren Garı, Kapalı Çarşı vs. yerler bunlar. Eğer kırsalda çekilmiş olsaydı bu film, aynı gözlemci ile karşılaşacak mıydık?
Ve gözlemcinin İstanbul dışında ne yapabileceğini ben de çok düşündüm. Gerek mesleği, gerek insanlarla iletişimsizliği onu hep minderin dışına itiyor gibiydi. Tiyatro, yazı, merak üçgeni içinde savruluyordu. Gerçeğin bizim göremediğimiz alanları içinde dolaşıyordu. Sokaklar, evet İstanbul sokakları onun ait olduğu yerlerdi. Parkeler, lambalar, tramvaylar onu hep yazmaya sürüklüyordu. Aklının hakikati aradığı sınırların ortadan kalktığını hissettiği saatler için zor zamanlar diyebiliriz. Çevreyle her şeyin koptuğu engellerin ortadan kalktığı çağın kaybolmuş insanını artık çok zordu geri getirmek...
Bu hikaye başka yerde geçemezdi.
Ama saatlerce prova yapmak, not defterinizin içinde kaybolmak ve sahneye çıkmak istiyorsanız her şey olabilirdi.

5. Gözlemcinin kameraya karşı konuşması, gözlemcinin gerçekliğine, varlığına vurgu yapmak için midir? Epik tiyatroda tiyatro oyuncularının seyircilere doğru konuştuğunu biliyoruz. Bertold Brecht bunu ilk yapanlar arasındadır. Sinemada bu ne zamandan beri yapılıyor ve neden yapılıyor?
Ve o bize döndüğü zaman nehrin öbür yakasına çoktan dönmüş sayar kendini. Konuşabileceği ya da gördüklerini paylaşacak kimsenin kalmadığını hissetmesidir esas mesele. Pencerenin açık olduğunu siz de ben de çok iyi görsek de anlatılması gereken bu değildir tabii. Onun için pencereden düşenin kim olduğunu açıklama tutkusu her şeyden önemlidir.
İşte madem kimse yoktur etrafta. O zaman da size döner gözlemci, bize döner, hepimize şöyle bir bakar ve seyirciye söyleyeceğini söyler.
Fransız kadının düşünde ona,
"Kayboldun mu?" dediği gibi.
Henüz değil..." der.

6. Gözlemci doğru konuştuğu zaman da insanların pek onun sözüne kulak asmadığını görüyoruz. Gerçeklerden uzaklaşmak sanatta, edebiyatta mümkün değilken yüzleşmek kolay da değil. Bu ikilem arasında kalındığında insanlar sizce ne yapmalıdır?

Hayatın herkese nasip olmayan, sadece kendinizin şekillendirebileceği bir ayrıcalıklar sayfası vardır.Herkese nasip değildir denmesinin nedeni, birçok insanın kontrolü başkasına bırakmayı doğru bir yol sanmasıdır.

Emin, güvenli ve çakıl taşsız...

Ama bu sayfanın büyüsü şudur ki; orada kendinizle bile rahatça konuşabilirsiniz, doğrularınızı, yanlışlarınızı tartışabilirsiniz. Ama sonuçlar da sizinle birlikte gelir. Kısaca tüm tercihleriniz, bilginiz sizi yönlendirir. Özgürlük de sizin defterinize yazdığınız kadardır. O yüzden zaman zaman hayalleriniz sizi yarı yolda bırakabilir. Çünkü hayallerinizin sınırını eksik ya da fazla çizmişsinizdir.

Oysa hayat dediğimiz ve sayfalara sığmayacak zenginlik, bir kuş gibi kısa süreli havalanmalara da açıktır.

Gözlemcinin doğrusu, yanlışı da sizin hoşgörü, dayanıklılık, sislerin içinden görebilmek yetilerinizle dengenizin içinde kapınızı her zaman çalabilir.

7. Film siyah – beyaz çekilmiş ama gözlemcinin vurulma sahnesinde yani son sahne de renkleniyor. İzleyicilere verilmek istenen mesaj nedir?

Filmin tek renkli sahnesi mavilikler ve sis bir sandal içinde sunulur bize. Arabacı tam zamanında mı gelmiştir?

Yoksa artık çok mu geçtir?

Sandaldaki kadının elinde bir kutu vardır. Geçmişin, geleceğin iç içe geçtiğini bize düşündüren bir kutu.

Sandal bize doğru sisin içinden kurtulmuş gibi ilerler. Ve kadın birden kutuyu denize bırakır; yolculuğa çıkmış gibi anılar okyanusun derinliğine doğru inişe geçerler ta ki bir kaya onları durdurana kadar...

Hayatın herkese nasip olmayan, sadece kendinizin şekillendirebileceği bir ayrıcalıklar sayfası vardır.Herkese nasip değildir denmesinin nedeni, birçok insanın kontrolü başkasına bırakmayı doğru bir yol sanmasıdır.

Emin, güvenli ve çakıl taşsız...

YAZAR **BERNA K. DOĞAN**

KAHVE İÇERKEN **"KAHVELER KİTABI"**NI OKUMAK

Salâh Birsel'le tanıştım Balıkesir İl Halk Kütüphanesi'nde çalışırken. O öldükten bir yıl sonra, elimde kahvem, içimde sağaltılmamış bir acıyla içiyorum kahvemi.

*"Kahveler Kitabı"*nı okuyorum. Okudukça aşık oluyorum kahveye, kahvehanelere, kıraathanelere. Komşunun sabah kahvesinden, annemin kahve falından öteye taşınıyor kahveye bakışım. Ne güzel şeyler bunlar diyorum. Salâh Birsel'i okurken çoğaldıkça çoğalıyorum.

Ehli keyfe kahve verse tazeler
Ehli keyfin keyfini yelpazeler

der,*"Kahveler Kitabı"*nın "Ah Kahve, Vah Kahve" bölümünde. Beyitlerle, şiirlerle kaynatır kahvenin suyunu Birsel. Kahvesini atar, sonra İstanbul'daki o ara sokaklardaki kahveleri ziyaret ederek, anlatarak. Köpürtür, kaynatır, hayallerimi oluşturur Salâh Birsel. Birgün herkesin gelip sohbet edeceği, meşk edeceği, sözün büyüsü, dostluğun sıcaklığı ile efsunlanmış bir kıraathane, kahvehane açma isteğimi. İstanbul'da, Beşiktaş'ta bir ev vardır Ihlamur Köşkü'nün oralarda. Yokuşun başındadır. Beyazdır. İki katlıdır. İçinde sadece kahve, çay ve tarçınlı kurabiye olacaktır. Ne mutluluk!

Salâh Birsel'le yolculuk işte böyle mutluluk verir insana. Hayâl kurdurtur. Gerçekleşmese bile!

Kitaba şöyle başlar Birsel;

"Bu bir kahveler kitabıdır.
Gelmiş geçmiş bütün kahvelerin, edebiyat kahvelerinin, semai kahvelerinin, yeniçeri kahvelerinin, esrar kahvelerinin, tulumbacı kahvelerinin, çalgıcı kahvelerinin, karagöz ve meddah kahvelerinin, mahalle kahvelerinin öykülerini dile getirir.
Kahveler günün 24 saati soluk alır, soluk verir.
Çünkü onlar da canlı varlıklar gibi, doğar, büyür, sevdalanır, mutlu-mutsuz günler geçirir ve ölürler.
Kahveler, edebiyatçıların bir ikinci kişiliğidir.
Ziya Paşa oraya gelir, şiirler yazar ve gider.
Namık Kemal, Ebuzziya Tevfik, Muallim Naci, Ahmet Rasim, Neyzen Tevfik, Halit Ziya, Abdülhak Hamit, Süleyman Nazif, Yakup Kadri, Abdülhak Şinasi, Ahmet Hamdi, Halit Fahri gelir, konuşur, alkış alır ve gider.
Yahya Kemal, Ahmet Haşim gelir, perdeyi yıkar ve gider.
Asâf Halet Çelebi gelir, kakule dağıtır ve gider.
Sait Faik, Samim Kocagöz, Oktay Akbal, Orhan Kemal, Sabahattin Kudret, Behçet Necatigil, Rıfat Ilgaz, Orhon M. Arıburnu, Orhan Veli, Cahit Sıtkı ve daha yüzlerce, binlerce ozan gelir, ışık yakar ve gider.
Kısacası, bu kitap kahvelerin gizli yaşamlarını anlatır."

Sonra kahveyi Yemen'den getiririz. Bu tek keyfimizin ne çileler çektiğini, nasıl günahkâr seçildiğini öğreniriz. Sonra kahvehanelere geçeriz. Edebiyatın kahve kuşlarını öğreniriz. –Ne güzel bir tabir: "Kahve Kuşları"!- Çünkü kahvehaneler köyün, mahallenin stratejik merkezleridir. Kahveci dert babasıdır, şairdir.

Gönül ne kahve ister, ne kahvehane
Gönül ahbap ister, kahve bahane'

dir buralarda.

Sonra da İstanbul'un kahvelerini anlatır bize Salâh Birsel. 1971 yılının bir istatistiğini verir. O yıl yapılan sayıma göre sadece Beyoğlu'nda 1259 kahve vardır. Eminönü'nde 1133, Fatih'te 857'dir. 417 adet Kadıköy'de, 400 adet Zeytinburnu'nda, 383 adet Eyüp'tedir. Üsküdar'da 277, Beşiktaş'ta 217, Beykoz'da ise 139 kahvehane vardır. Ya şimdi nasıldır?

Derken başlarız İstanbul kahvelerini gezmeye. XIX. Yüzyılda Edmond de Amicis'e göre Galata ve Beyazıt kulelerinde kahve içilir. Üsküdar kahveleri, Direklerarası, Mahmutpaşa, Divanyolu, Moda kahvelerini anlatır bize tek tek. Kavrulmuş kahve kokusu burnumuzun direğini yakar kitabın sayfalarını çevirirken.

Neyzen Tevfik, Ahmet Rasim'in, Nizamcıların, esrarcıların, Nayiler'in, Ahmet Haşim'in, Edip Cansever, Muzaffer Buyrukçu, Orhan Kemal'in kahvelerini anlatır. O anlatırken bir acı kahvenin, soba başında sohbetin tadına varırsınız. Fikrin, ruhun nasıl nüvelendiğini işte bu *"Kahveler Kitabı"*nı okuduktan sonra anlarız. Şimdi eksik yanımız ne, bunu görür, giden bu afsunlu mekâna ağlarız.

KAYNAK:
BİRSEL, Salâh, Kahveler Kitabı, Salâh Bey Tarihi I, Sel Yayıncılık, İstanbul, 2019 (Sekizinci Baskı)

YAZAR **SANİYE KISAKÜREK**

BAHÇEDEKİ MEKTUP

Kurutulmuş Felsefe Bahçesi'ndeydim. Bahçesinde ne çok çiçek vardı Salâh Birsel'in. Açelyalardan aksümbüllere, ağlayan kiraz ağaçlarından kahkaha çiçeklerine, karanfillerden şakayıklara kadar çeşit çeşit çiçekle doldu belleğim. Kurutulmuş Felsefe Bahçesi'nin ne anlama geldiğini de öğrendim böylece.

Kitabın sayfalarında gezinmeye başladım. Japonya'da çiçek düzenleme sanatı XV. Yüzyılda başlamış. Bu sanatta dallara biçim verirken, her bir dalın ayrı bir anlamı varmış. Şöyle ki; uzun dal gökyüzünü (şin), ortanca dal insanı (so), en alttaki kısa dal yeryüzünü (gyo) simgelermiş.

Sayfalarda yol alıyorum yine. Okuduğuma göre Salâh Birsel, düşünde Binbir Gece Masalları'nda bulmuş kendini. Burada padişah Şehriyar'ın odasına dalmış. Son anda cellat boğazına dayamışken kılıcını, padişahın ablası Şehrazat ona bir gönül eli uzatmış ve şöyle demiş Şehriyar'a;

"Sultanım bu adam bir yazardır. Adı da Salâh Birsel'dir. Gerçi memleketinde yazılarını kimse okumaz ama tüm yaşamı kahvelerde geçtiği için dünya edebiyatı üzerine pek çok bilgisi vardır. Başını vurdurursanız bir kazancınız olmaz, ama bir odaya kapatıp kendisine bir masa, bir kalem, yeterince de kâğıt verirseniz size dünyanın dört bucağındaki edebiyat yapıtlarının özetini çıkarır ki İskenderiye Kitaplığı kaç para? Böylece dünyanın en zengin kitaplığına kavuşmuş olursunuz."

Şehrazat'a itiraz etmek istiyorum ama nafile. Bu rüyadan atlayıp tekrar Kurutulmuş Felsefe Bahçesi'nin sayfalarına dönüyorum. Gümüş el aynaları, eski sırma ve ipek işlemeli yastıklar, abani kumaştan perdeler, eski divitler, kalemdanlar, rahleler, arabesk sandalyeler ve elyazması kitapların olduğu bir odada buluyorum kendimi. Geçmişten günümüze birçok yazarı ağırlıyor bu oda;
Orhan Veli, Nazım Hikmet, Adalet Ağaoğlu, F. Scott - Zelda Fitzgerald, Marcel Proust, Ernest Hemingway, Evliya Çelebi, Eremya Çelebi Kömürcüyan, Sait Naum-Duhani, Melih Cevdet Anday, Henry Miller, Ziya Osman Saba, Apollinaire, Halid Ziya, Cenab Şehabettin ve daha kimler kimler...

Sayfalar arasında gezerken burada yazdığım ve adını sayamadığım daha birçok sanatçının ön plana çıkmamış yönlerini öğreniyorum. Bir yandan da hem kendi coğrafyamızda hem de farklı coğrafyalarda gezintiye çıkıyorum.
"Ruhum" diyor ya Eremya Çelebi, Vartapet'e. Sonra şöyle devam ediyor;
"Bundan sonra kayıkla yolculuk etmenin olanağı yoktur. Zahmet olmazsa, yolumuzu atla sürdürelim."

İşte ben de yolculuğumu Kurutulmuş Felsefe Bahçesi'ni okuyarak devam ettiriyorum. Çünkü bahçede ne yolun biteceği var ne de yolculuğun.
Ve sonunda okyanusların derinlerine varıyorum. Beyaz balina karşılıyor beni. Kurutulmuş Felsefe Bahçesi dile geliyor yine;
"O, denizlerdeki aydınlığın da bir simgesidir. Çünkü denizlerin bir büyüsü de aydınlığından gelir. Halikarnas Balıkçısı, insanoğlunun geceleri denizin bağlarından patlayan can yanardağının aleviyle aydınlanıp ağardığını söyler."

Böylece aramızda bir dostluk başlıyor beyaz balinayla. Denizden çıkıp şehirlere dalıyorum. Oradan fotoğraflara ve aynalara bakıp bahçede öğrendiklerimi bir bir tekrarlıyorum içimden. Her satırında hayatın gizlerini keşfetmeye devam ediyorum.

Bahçedeki yolcuğum burada sona ererken mektubumu bitirdikten sonra, onu elyazması kitapların arasına bırakıp Salâh Birsel'e veda ediyorum.

BİR KADIN VE İSTANBUL

Yüzünde taşır kadın İstanbul'u
Bir kadın ve İstanbul,
Birbirine bakmakta.
Kadın acılarında.
İstanbul açlığında,
Kuşlarını ağırlamakta çığlıklarıyla.
Bir kadın ve İstanbul,
Buluşurlar yaklaşan yağmurda.
İstanbul, renklerinin grisine dokunurken,
Kadın İstanbul'a bulutlarıyla.
Bir kadın ve İstanbul,
Birbirine sarılmakta.
İstanbul, eteklerine dökülen sularla
Kadının dudakları arasında.
Kadının yüzünde İstanbul,
İstanbul, kadını yaşamakta…

EBRU ATAMAN
2020/Darmstadt

KİMSE GİTMEDİ

Kimse gitmedi
Işık yanmadı
Kapı açıldı
Aydınlık az mıydı?
Baş öne mi düşmüştü?

Ev masasına birisi oturmadı
Ev masasına biri hiç oturamadı

Kimse gitmedi
Günler çok bitişikti
Geçmişi çıkardım

Ellerim hep yalnızlık buldu
Ellerim hep yalnızlık tuttu

Ev masasına biri oturmadı
Ev masasına birisi hiç oturamadı

ZEYNEP YOLCU

DÜŞ

Bir ışık vuruyor kimsesizliğe,
Anne kokusu maziye karışanların,
Boş salıncakları sallanıyor toprak zeminli
parkta,
Anıları kayıp giderken metalik kaydırakta,
Oturuyorlar bir ucu bulut tahterevallide.
Tahta banktan seslenince rüzgar,
Döne döne koşuyorlar sonbahar yaprakları gibi,
“Düştü!”, diyor içlerinden biri,
Hasretle ararken diğerinin gözleri,
Ağzını bozacak oluyor kadere,
Susuyor, koklayıp elindeki çiçeği.
Akşama kalmıyor karanlığın çöküşü,
Bir ışık vuruyor kimsesizliğe…

CEREN EKER

BAVUL

Ne olmalı,
Vedalaşırken hesaplı sonlardan ?
Hoş'çakallardan çoktan bıkmış...
Yorgunluk;
İçine katlanmıştan hallice.
Yarı masum sözleri de
Böylece bavula koymalı.

Giderken,
Anlamsız ellerin kavuşması
Terlemesi avuçların...
Titremesi dudakların
Bunlar;
Ayrılığın baştan aşağı anlaşması.

Çünkü, adımlara da mıh gelir,
Çünkü, gidemediğin ayrılık
Gün gelir kapı önlerinde
Aşkından yetim...

Korkuyorum,
Susan ben değil miyim,
Yazan ben...
Bu nasıl veda
Vazgeçtim,
Ayrılığın da bir adabı olmalı,
Çekil önümden.

ECEM FULYA BAŞLAK

KISACIK ŞEYLER

Bir güzün bir dala konması gibi korkak
Bir kadını şehrin ışıklarında öptüm
Bir şarkı geçiyordu radyodan ve gülüşmeler, ıslıklar
Eğildim yüzüne, bir manâ düşürdüm
Üşüdü, çift kat battaniyelerini
Kasabaların sessiz sokaklarına örttü,
Şehirliydim artık, içimin karasını kimselere gös-
termezdim
Bir ceketim vardı, fiyakalı
Atların seslerini düşürdüm içime, rahvan.

BEGÜM ŞAHBUDAK

UYUYAN KAYALAR

Ulaştı taa yıldızlara da
Ulaşamadı,
insanların yüreğine gördüklerim.

Dalgalar dövdü
Rüzgâr yaladı
Isındım, soğudum,
Islandım, kurudum
Yosun bağladım
Damarlarımı parçaladılar
Direndim.

Aşıklara, martılara, evsizlere yatak oldum.
Güneşi emdim, ayı soludum.
Yuttum zamanı.
Doruklarda huzur buldum.
Çatlağımda ağaçlar büyüdü
Kovuğumda hayvanlar doğurdu.
Sisifos çıkardı yukarı, ben yuvarlandım.
Bir temelde karanlığa gömüldüm.
Yuttum bilgeleri, içimde sır ettim.
Sustum.

Önce sesim kesildi.
Sonra uyudum.

ARZU KUTAN
18 Haziran 2020

YAZAR **ZEHRA GÖRGEL**

DEVRİK DONNA

"Her şeyi son bir kere daha kurtaramazdım"
Didem Madak

Didem benim boynumu büktüler. Solduğundan habersiz gül gibi kaldım dalımda. Kırmadılar Didem koparmadılar, büktüler. Dikenine mahcup o güle, can yanığı kokmayı öğrettiler.

Susacak kimsem yok Didem, ben Donna. Benimle anlar mısın?

***

Bir âna darılıp kadere gazel yakmaktan bıktım Didem. Bütün yalnızlıkların acısını, faili bariz yaralarıma bastığım sepya tebessümlerle çıkarıyorum. Rüzgârda hırpalanmaktan mest olmuş bembeyaz bir kâğıt telaşesiyle, kelimelerin ağırlığı düşsün diye bekliyorum başıboş çırpınışlarımın üstüne. Bir zamanlar olduğum kişiyi hatırlamak için, rengine el kara deliklerin içinden geçiyorum. Kendime karşı işlenmiş karanlık bir suç muyum da, bağrıma bastığım taşlara af mektupları sarıp, gönlümü hapsettiğim evin camına pişmanlıklar atıp duruyorum?

Sanırım ben Didem, failden soramadığı hesabı her gece hatıralardan soran, Sisifos'tan bozma bahtına terk bir mefulüm.

***

Çok önceden hayat, "bir kere geçsin de göreyim" diye ya pencere kenarında ya balkonda masa başında saatlerce bekleyecek kadar uzundu. Artık hep bir şeylerden vazgeçiyorum Didem. Kendi hayalimde suretim seçilmez oluncaya kadar, sırtımı kendime dönüp yürüyorum. Ama bilirsin nasıldır; umudunu nerede kaybettiysen, deli divane koşturan karınca gibi, gittiğin yol üstünde bulduğun yüz güldüren her şeyi alıp oraya götürüyorsun yine. Umudunu kimde kaybettiysen, hayatı kendine onunla yakıştırıyorsun. Oysa bir kez vazgeçince, kendine yeniden başlamaktan, dünyayı baştan var etmekten başka seçenek yoktur. Yok değil mi Didem? Şair burada ziyadesiyle failatün failatün failün. Şiirlerden alt yazı talep ediyorum.

***

Ne zaman ağlamak düşse fikrime, kanatlanıp konuyor sebebi gözümün pınarına. İçime atsam, kuşlar susuz kalacak. Atmıyorum ben de Didem. Sonra toparlarım yalanına yenilen çekmece gibi içime dökülenlerle gün saymıyorum bir süredir. Kayıt dışı düşmanlıkları ihbar edip kendini kolilere yığmış tedirgin bir yuvayım, duvarlarında hüsran kaçakları görünen. Geçmişin tüm sığınaklarını ele verdim. Tanrı biliyor, gidecek bir yurdum da yok. Ne çare, kalmak gurbetini sıla eylemek zulmünü sineye çekemiyor daha fazla, kavmini kaybetmiş bu münferit göçmen. Sırtımdaki bıçaktan başka silah yok üstümde. Elim sırtıma ermiyor. Ben de Brütüs!

Bütün rağmenleri görmezden gelerek, benim çilemi de doldurur mu denizleri dolduran, kanaat kullanıp, binasından olunca bahçede ders yapan Hababam'a denk azmimden? Hem şeytana uyup yapılanlar yüzünden, neden tek benim kulağım çekiliyor Didem?

***

Hep nerede arasam, hep orada olan bir şeyin yokluğu. Hep ne ile doldursam, hep kendini çoğaltan bir boşluk. Anladım. İnsanın başına geliyor, başından geçmiyor. Ama vitrin mutluluğu kuşanmaya nasıl heves ediyorlar Didem? İnsana mutluluk yakışmaz mı? Öyle yakışmıyor ki görsen! Tanımlanmış sevinçlere karşılık gelmeyen her şükür vebalı. Demirden riya maskeli dertler, kibir kulelerinde sürgün. Hâlini söylemek, çaresizliğin yankısı. Boşluğu örtmek için karalanmış bir yüzle, kendini başkalarının zihninde yaşamak değil midir asıl hastalık Didem? Geçmiş olsun. Teşekkürler. Kapanış. Ben hazır giyim mutluluğu pek beceremem. Palyaço kostümleri dikiyorum kendime, çarkıfelek çiçeği renginde yel değirmenlerinden. Hayal kırıklarımı birbirine eklemeyi öğrendim, *sanço panza* ile *haute couture* çalışıyoruz artık Didem.

***

Ben bu satırları yazarken, herkes bir diğerine hep daha uzak. Tanışmadığımıza memnun oldum.

YAZAR **YELDA BAŞARAN**
HERMAN HESSE'NİN KİTABI

SIDDARTHA ROMANI ÜZERİNE
HAYATA DAİR

Yazar, Siddartha'nın (Buddha) gerçeği arama ve özüne dönüş yolculuğunu anlatırken reformist bir bakış açısıyla inanç sistemlerini, bireyi yönlendiren öğretmen ve rehberlerin var olma nedenini de sorguluyor. Her okuyuşta kendinize ve hayata dair farklı çıkarımlar yapabileceğiniz çok katmanlı bir başucu kitabı. Akıcı bir ritmi ve masalsı bir uslubu var.

Sanskrit dilinde 'siddha' elde etmek, 'artha' bulan Siddartha ise aradığını bulan demek. Bulmak için aramanız gerekir ama Siddartha'nın arkadaşı Govinda'ya söylediği gibi 'sürekli ararsan bulmaya fırsatın olmayabilir'. Bu nedenle dengede kalmak önemli.

Romanda nehir geçmiş ve geleceği olmadan akıyor gibi görünüyor. Bizler de kendimizi akışın huzuruna bırakıp sadece şimdiye odaklanmalıyız. Şimdinin gücünü fark edip sadece ana odaklanmalıyız. Geçmiş için yapabileceğimiz bir şey yok geleceği de ne ölçüde tasarlayabildiğimiz tartışılır. Kontrol edebileceğimiz tek zaman diliminin 'yaşadığınız an' olduğunu fark etmek önemli.

Bu farkındalık bize geleceğimizi tasarlamak konusunda yol gösterici olacaktır. Şimdiyi fark ederek bu temel üzerine geleceğimizi daha sağlam inşa edebiliriz.

Siddartha 'bilgi aktarılıp öğretilebilir ama bilgelik asla' diyor. (sayfa:139). Gerçekten bilgelik kelimelerle ifade edilip aktarılamaz. Eylem, bilgeliği elde etmenin tek yoludur. Belki de kalbinizi boşaltarak yargısız yaptığınız bir yolculuktur. Yolculuk size aittir kimsenin sizin adınıza yazamayacağı bir yol hikayesidir. Şamanlara göre, bilgi suyun H_20 olduğunu söyleyebilmek bilgelik ise onu yağmur olarak yağdırabilmektir. Bilgelik, eylemin gücüdür. Bilgelik akışta ve dengede kalabilmektir. Hayat içinde var olan her çeşit şiddete karşı bir duruştur. Hikayesini yazdığınız bu yolculukta öğrendiğiniz ve deneyimlediğiniz bilgileri hayatınızın seyrine yerleştirerek yaşamaktır. Bilgileriniz yaşamınız olursa evrenden size ulaşacak daha süptil (yüksek frekanslı) bilgiler için algınız da açılır.

Tasavvufta 'Bilgi okyanus gibidir ama herkes kabı kadar su alır' denir. Bilgilerinizi deneyimlediklerinizle harmanlayarak yaşarsanız kabınız da o ölçüde büyüyüp genişler.

Gönüllü acı insanı güçlü kılar ama sahiplenerek bağımlı hale geldiğimiz her şeyin bize acı verebileceğini de aklımızda tutmalıyız. Dünyada bizim olan hiçbir şey yoktur. Yolculuğumuzda bize eşlik eden canlılar ve nesneler vardır şükretmemiz gereken.

Romanda nehir iki farklı hayatı ayıran bir sınır gibi yorumlanabilir. Bir yanda münzevi hayat süren Samanalar diğer yanda ise hedonizme sürüklenme riski taşıyan gündelik yaşam tarzı ve çocuk insanlar.

Siddartha, yaşamın iki yönünü de deneyimledikten sonra nehirde akışın huzurunda yaşamayı tercih ediyor. Bu mutlak bir teslimiyet değil elbette. Zihnini sessizleştirerek nehre baktığı zaman aynı görüntüde, terk ettiği Brahman babasını, kendisini terk edip kaçan oğlunu ve kendi yansımasını birbirleri ile örtüşmüş olarak bir arada görüyor.

Hermann Hesse, 'Üç boyutlu gerçeklikte zaman' kavramını da sorgulatıyor okura. Her şey anda mı gerçekleşiyor sorusunu da beraberinde sürükleyerek.

YAZAR **HÜLYA ÜSTÜN KÖSELECİ**

KASIM YAĞMURU

Körfezin üzerine gri bir örtü serilmiş. Martılar olmasa, insan kendini mezarda sanabilir. Ne çirkin renk şu gri. Toprakla betonun karıştığı bu şehirde ölümün rengi.

"Serin ama açık hava iyi gelir, diye düşündüm," deyince toparlıyorum kendimi.

"Eksik olma," diyorum sadece.

Garson kirli maskesiyle dikiliyor. Çay içerim desem de, Sibel ısrar ediyor. İllâki çayın yanında karışık tost yiyelim. Garsona baktıkça midem bulanıyor. Maskesi böyleyse. Yiyemem, der demez, aklıma Hayal'le Mertcan geliyor. Acıkmışlar mıydı? Susuzluk çekmişler miydi?

"Celile teyze nasıl?" diye sözü açıyor Sibel.

"Nasıl olabilir ki? Önce babam, şimdi de kızıyla torunu."

"Dayanması çok zor."

"Allahtan sakinleştiriciler var."

"İkiniz varsınız artık."

Başımı sallıyorum. Böyle olacağı kimin aklına gelirdi. Koca aileden kala kala Celile hanımla ailenin sığıntısı Havva kaldı. Babamın ilk evliliğinden taşıyıp getirdiği bir yüktüm.

"Ağrısı çok. Sürekli ağlıyor,"diyorum. Bazen düşünüyorum da yitirdiklerine mi ağlıyor Celile anne, yoksa elime kaldığına mı? Ağlamak çeşit çeşittir. Mesela eski ağlamalarım bugünkülere hiç benzemezdi. O zamanlar utanır, hatta suçluluk duyar gizlenirdim ağlarken. Ne olmuş yani analığım biraz kızmış, dövmüşse. Kendi annem bile beni bırakıp gitmişken ağlamak şımarıklık değil miydi?

Bir damla düşüyor masaya. Bastıracak az sonra. Sibel kapüşonunu başına geçiriyor."Eskisi gibi huysuzluk yapıyor mu sana?" diye soruyor.

"Bu saatten sonra yapsa ne olur?" diyorum.

Garson çaylarımızı bırakıyor. Çay tabaklarına iliştirilmiş şekerleri masaya bırakıyoruz. Nedense aklıma takılıyor. Yağmur yağarsa erir, yapışırlar masaya.

"Ne kadar kalacak sende?"

"Kırıkların kaynamasına bağlı. Sonrasını bilemiyorum. Gerçi nereye gidebilir ki?"

"Doğrusunu yapıyorsun," diyor Sibel. Başımı denize çeviriyorum. Bir yanım zevk mi alıyor bu durumdan? Bana muhtaç oldukça geçmişin hıncını mı alıyorum? Utanıyorum kendime sorduğum sorulardan.

Sibel "Celile teyzenin o binadan çıktığına inanmıyorum," diyor.

"Üst katta oturuyordu. Çıkartılması kolay olmuş. Hayal'ler birinci katta oturuyordu."

Esniyorum yüzüne karşı. "Geceleri uyku tutmuyor hiç."

"Hepimiz öyleyiz, her an yeniden olacakmış gibi. "

"Geçen gece boğulacak gibi oldum. Gecenin ikisi. Baktım Celile anne de derin uykuda. Geçirdim üstüme eşofmanları, çıktım. Dedim kendi kendime, yıkılsa da bu şehir yine güzel. Başka bir yerde, hangi kadın gecenin bir vakti tek başına sokaklarda gezinir?"

"O yüzden bırakıp gidemiyoruz ya," diyor.

Oysa kaç kere tayin istemeye kalkıştım. Uzaklaşırsam geçmişin yükünden de kurtulurum sanmıştım. Her seferinde vazgeçtim.

"Ne diyordum? O gece sahil yoluna kadar yürümüşüm. Mehmet'e bir ışığın dibinde rastladım. Sırtını elektrik direğine, bir ayağını rıhtımın parmaklıklarının betonuna dayamış, sigara içiyordu. Beni görmedi."

"Gidip konuşmadın mı?"

"Konuşmak mı? Ne için? " diyorum öfkeyle.

"Geçmişte aranızda geçenler çok tatsızdı. Ama kız kardeşinin kocası, Mertcan'ın babasıydı. Onun da acısı büyük. Hem belki?"

"Onu unutamadığımı mı sanıyorsun?" diye soruyorum. Susuyor.

"Mehmet'i sevdiğimi sanmıştım o kadar. O benim için evdeki cehennemden kaçıştı. Onu esas, benden sonra Hayal'le birlikte olunca tanıdım. Bencilliğini, kabalığını o zaman gördüm."

"Hâlâ öfkelisin ona."

" Evet. Hayal'le Mertcan'ı öldürdüğü için."

"Nasıl yani? O saatte işte değil miydi?"

"İşte o yüzden. Hayal'in mesleğini yapmasına izin vermedi. Eve kapattı onu."

Anlam arar gibi bakıyor yüzüme. Sesim yükseliyor. "Sibel dikkat etmedin mi? Enkazın altında kalanlar yaşlılardı, kadınlardı, çocuklardı. Hayal çalışabilseydi, o saatte evde olmayacaktı."

Gözlerimden yaşlar boşalıyor. Bakıyorum masadaki şekerler erimeye başlamış. Başımı yukarıya kaldırıyorum. Farkına varmamışız. Yağmur hızlanmış. Masalar boşalmış, insanlar kafenin çardağının altına sığınmış.

"Islanıyoruz," diyor cılız sesiyle.

"Boş ver," diyorum. "İnsanın üstünde çatı olması her zaman iyi değil."

YAZAR **DENİZ ZEKA**

TERZİ MİŞEL

Sabahın erken saatleriydi telefonum çalıyordu, annemdi arayan. Ne için aradığını tahmin ediyordum. Günlerdir Terzi Mişel hastanedeydi. Sanırım uğurlama vakti gelmişti.

Telefonu açtığımda annem sadece "İlk uçağa bin," dedi. Hiçbir şey sormadım "Tamam," diye kapattım telefonu. Sırt çantama birkaç parça eşya attım, biletimi ayarladım ve yola çıktım.

Geçen hafta da gitmiştim. Torunlarını görmek ona çok iyi geliyordu. Hepimiz yanındaydık, kahkahalarla dolu bir öğleden sonra geçirmiştik. Hastane odasındaki yatağının üstüne oturmuş bir sürü muziplik düşünmüştü, bizi hâlâ güldürebiliyordu. Çocukluğumuzun büyücüsüydü o. Dikiş makinesinin çekmecelerini hızlı hızlı açıp kapaması, boynundaki mezurası, raftan pat diye tezgahın üstüne attığı kumaşı hızlı hızlı döndürerek ölçmesi ve hiç bozmadan kesmesi inanılmaz bir büyüydü bizler için. O herkes gibi bizim için de Terzi Mişel'di. Çocukluğumuzun taçsız kralıydı. Dükkânının çok yakınında lunapark olmasına karşın hiç dönüp bakmazdık oraya... Hastanede güldük, oynadık, hüzünlendik ve bir süre sonra "Yoruldum," dedi "Yoruldum çocuklar, gelin azıcık yanıma oturun. Bakın size ne diyeceğim," Hepimizi başına topladı. O buralardan çekip gittikten sonra arkasından yapacaklarımızı bir bir anlattı.

Bana düşen; bir günü dükkânda geçirmek ve orayı toplamaktı. Defterleri mutlaka almalıydım. Hani o üstünde "Ece ajandası yazan siyah defterleri," Makinenin çekmecelerini aceleye getirmeden boşaltmalıydım. O defterlerdi benim mirasım. "Dükkânın önündeki masa sandalyeyi kaldırmayın," dedi. Oraya kimler oturmazdı ki, dükkânın karşısındaki Ortodoks Kilisesi'nin papazı, arkadaki Ulu Cami'nin imamı, dükkânın üst katında oturan Müslüm Amca ya da bit pazarının en eski ayakkabı tamircisi Uzun Ali... Herkesin uğrak yeriydi orası ülkenin sorunlarından, mahallede olan en ufak bir değişikliğe kadar her şey konuşulurdu, o dilden bu dile atlanarak. Cümleye Arapça başlanır, Türkçe devam edilir, Kürtçe biterdi. Herkes anlardı birbirini. Kışın sıcak oralet içilir, yazın yapış yapış nemli, sıcak günlerinde ya buz gibi meyan kökü şerbeti içilir ya da içine kırmızı boya damlatılmış kürenmiş kar yığınlarına benzeyen bici bici yenilirdi. Hepsi bahaneydi önemli olan bir araya gelmekti. Hiç konuşmadan tahta sandalyede bacak bacak üstüne atmış iki arkadaş saatlerce uzaklara bakarlar sonra da "ya işte böyle," derler ve ayrılırlardı. Orası, o dükkân ayrı bir yerdi.

Uçak havalandığında kafamı pencereye dayadım, kimseyle konuşmak istemiyordum, gözlerimi kapadım ve Terzi Mişel'i düşünmeye başladım. Daima şık, daima bakımlıydı, mis gibi kolonya kokardı. Saçları limonla yana doğru taranmış olurdu. Bu yetmezmiş gibi, arka cebinden çıkardığı ince dişli plastik tarakla arada bir kalıp gibi saçlarının üstünden geçerdi.Yaz kış giydiği açık renk takım elbiselerin içine büyük yakalı mongol gömlekler giyerdi.

Onun dükkânındaki her kumaş biçilmeyi bekleyen bir hayattı. Terzi Mişel'e elbise diktirmek kendini yeniden gözden geçirmek demekti. Duygularını tanımlamaktı, heveslerini ya da hayallerini belirleyip anlatabilmekti. İstediğin kumaşı, istediğin modelde diktiremezdin. Bazen ellerinde model kitaplarıyla gelenlere"Mecmuadaki gibi durmayabilir, bak bu kadının boynu seninkinden daha uzun, ya da sen çocuklara eğilip kalkarken bu kısalıktan rahatsız olursun," diye uyarılarda bulunurdu. Evirir çevirir "Bi bakalım, gel biraz konuşalım," derdi. Ece ajandası yazan defterlerine uzun uzun notlar alırdı. Sonra da o kişiyi ona uygun olan modele ikna etmiş bir şekilde dükkânın ortasına kaldırırdı, ölçü almak için. O sırada sadece birer sayı yazacağını düşünürdüm, oysa o daha uzun bir şeyler yazardı. "Omuzların niye bu kadar çöktü, sen neye üzüldün bu kadar haa?" diye usul usul konuşurdu. Kendi kendine mi konuşurdu o kişiye yönelik mi konuşurdu bilinmezdi. Ölçüsü alınan kişi "Efendim Mişel Amca, bi şey mi dedin?" diye sorduğunda "Yok yok, biraz omuzlarını kaldır bakıyım, şu portakal kokusunu bi içine çek " diyerek kendi işine devam ederdi.

Öyle merak ederdim ki oraya neler yazdığını. Defterlerin bana geçeceğini öğrendiğimde işte bunun için çok sevindim, onlar benim için zengin birer hazineydi.

Onu uğurladıktan sonra dükkâna gidecektim, kapıyı açarken karşıdaki kilisenin papazına "Günaydın" diye seslenecek, kanaryayı kapının önüne çıkarıp "Naptın? Ha iyi misin?" diyecektim. İçerdeki küçük musluktan plastik bidona su doldurup, dükkânın önüne su serpip süpürecektim. Kapının önündeki masanın üstünü silip çay bardağına portakal çiçeği koyacaktım. Öyle severdi ki portakal çiçeklerini "Bilir misiniz?" derdi "Meyvesi üstündeyken çiçek açan tek ağaçtır. Deneyimle/ acemilik, yaşanmışlıkla/yaşanılacak, olgunlukla / tazelik bir arada" diye anlatır sonra da "Portakal çiçeği gibi olun emi kızım," derdi. Şimdi daha iyi anlıyorum ne demek istediğini. Biliyorum, o defterleri açtığımda Terzi Mişel'i daha da iyi tanıyacağım.

Onu uğurlarken tüm ritüeller yerine getirildi, cenaze töreninden sonra sessizce Mişel'in evine döndük. Gelenlere Mişel'in en sevdiği kolonya olan Misket limonu ikram ediliyordu, her yer onun gibi kokuyordu. Bir an önce dükkâna gitmek istiyordum, ama annem "Bugün olmaz," dedi. Onun odasına girdim, yatağına uzandım.

Sabah kalktım, anahtarı aldım ve dükkâna gittim. Onun yaptığı her şeyi aynı sırayla yaptım. Dikiş makinesinin yan tarafındaki dolabı açtım, öyle çok defter vardı ki, en üsttekini aldım onun sandalyesine oturdum ve rastgele bir sayfayı açtım. Ben de sadece kişilerin adını ve ölçülerini bulacağımı sanıyordum ki, bambaşka bir dünyaya düşüverdim. Sayfaların üstüne Asi... Asi, Ateş Üstünde Yürümek, Emir Bey'in Kızları, Islak Güneş, Kaçış... gibi başlıklar yazılmıştı. Bu başlıkların altında ise çeşitli açıklamalar: Delişmen, Gururlu, Kalbi kırık, Pişman, Örselenmiş, Hüzünlü, Hercai, İçli, Kırılgan, Katı... bambaşka bir dünyanın içindeydim. Her bir sayfa başka bir hikâyeydi. Birisini açtım ve okumaya başladım.

...

"Raşel- Bez Yapışkan Tela- Kırık Beyaz hiç kalmadı. Hemen al.

Uzun Ali'nin kızı Fato – Kalbi kırık: Göğüs: 100cm kapatmış kendini / Örselenmiş: Bel: 84 hayatın yükü onun üstünde /ama gururlu

Niye bu limon sarısı kumaşı seçti? Çok canlı / Pırıl pırıl hayatını değiştirmek istiyor artık sanırım.

Dün ölçüsünü alırken limana, doğru dalgın dalgın baktı. Acaba yıllar önce balığa çıkan kocasının bi daha dönmediği o tarafa bakarak onunla son bi defa konuşup vedalaştı mı?

Elbise bitti/ Uzun Ali'nin kızı üçüncü provaya gelmedi, ama ikinci provadaki değişikliklere göre bitirdim elbiseyi. Bugün Uzun Ali geldi. (Elbise biteli bir hafta oldu.) Kızı evlenmiş/ İstanbul'a gitmiş. "El öpmeye uğrar sana, elbisesini kendi alır." dedi.

Dayanamadım bir sayfa daha...

"Emir Bey ve Kızları geldi. Kızlar mahçup, arkasından sessiz sessiz girdiler dükkâna. Emir Bey her zamanki gibi sert, çelik gibi bakışlarla "Günaydın," dedi. Tek eli cebinde kumaşlara doğru yürüdü. Siyah İngiliz kumaşına yaklaştı. Baktı, dokundu sonra en üstteki kumaş topunun köşesini avucunun içine aldı ve okşamaya çalıştı. Hep hareketli kumaşlara gidiyor. Ona yıllarca anlatamadım. Hareketli kumaş bedenini esnek göstermez, boşuna uğraşma diye, ama anlatamadım. Katılaşmış bedenini kapatır sanıyor. Kapatmaz, kapatmaz Emir Bey.

Katılaşmış: Omuz /110 hiç esnemiyor. Sevdiğini hiç omzuna yatırmadın mı, okşamadın mı saçlarını / Bel: 90 gururlu kaskatı duruyor./ Beden; Dimdik/ hiç esneklik yok. Ehh be kardeşim, hiç mi eğilip bir çocuğu öpmedin. "

...

Öbür sayfayı çevirmeli miydim? Yoksa her hikâyeyi iyice sindirmeli miydim? Merakımı durduramıyordum. Bir sayfa daha açtım.

...

Ateş Üstünde Yürümek:

Ahh be kızım! Ahh be Mercan! Yapma, yapma kızım. Eğer sevmiyorsan o adamı ayrıl kızım. Başka birini seviyorken kocanın yanında olmaya çalışmak zor, kendini kandırma aşk bu hastalık değil ki geçsin. Geçmesi için onun yanında olman lâzım. Âşıksan ona, çek git yanına.

Bedenin kıvıl kıvıl, yerinde duramıyor. Ölçünü almak, sana "Hey be! Kim ne derse desin ben de varım,"diyen elbiseler dikmek çok çok güzel ama, ateş üstünde yürüyorsun.

Provaları hiç aksatmazdı, provalar onun evden kaçış biletiydi. Elbise bitti. Son diktiğimiz kırmızı elbiseyi almaya gelmedi. Hayırdır inşallah... Kaçtın mı deli kız?"

Sayfaları daha fazla çeviremeyeceğim, bugünlük yeter. Bu defterleri evime götüreceğim ve tek tek okuyacağım.

Ahh, Terzi Mişel, sen nasıl bi adamsın, mahallenin makasısın; bitmeyen tartışmaları kesiveren, mahallenin ipisin ayrılanları birleştiren...

O sırada dükkânın önüne yaşlı bi köpek geldi oturdu. Sabahtan beri kapının önündeki sandalyede oturan kedi aşağıya indi köpeğe sürtüne sürtüne gerindi. Çaycı çocuk, tepsisini sallayarak oralet getirdi. Oraleti aldım. Kapının önüne oturdum. İçimden "Ya işte böyle," dedim. Sen artık tatlı tatlı esen rüzgârda, kıyıya vuran dalgada, yere düşen portakal çiçeğinde, uzun uzun öten kanaryanın sesindesin. Güle güle terzi Mişel, güle güle...

ARPATLOSE

Fakir Baykurt'a...

Fakir abi, mektubunuz yeni elime ulaştı, beni kırmayıp yazdığınız, benimle düşüncelerinizi, yazılarınızı paylaştığınız için size teşekkürü bir borç bilemem, o yüzden peşin peşin edeyim, *Teşekkürler.*

Bilirsiniz ben de rahmetli Sait Abi gibi kötü edebiyat terbiyesi aldım. Bu vesileyle zamanı daraltmak/uzatmak üzerine çalışmam gerektiği konusundaki tavsiyelerinize uymaya çalışarak ve sorunuzun da kısa bir cevabı olması açısından uygun olur diye düşündüğüm bir saatimi dilim döndüğünce anlatmak isterim. Umarım devamını okumak ister, bana zaman zaman yazmayı da ihmal etmezsiniz...

Sabah evden çıkıp bisikletle ormana dalıyorum. Saat sekiz: Kar çiseliyor soğuk soğuk, tatlı tatlı yüzüme.
Sulu ayazda yavrularını bakıcı yuvalarına götüren anne babalar var sokaklarda.

Kulağımda kulaklık, İstanbul Senfonisini dinliyorum, bir garip bisikletliyim, kafamda kask yok bere, işçi Sami'nin oğlu, elim eldivensiz çalışmaktan yara bere, yapraklar kızıl, gidiyorum ötelere, ormanın derinliklerine, Frankfurt ormanının kayın kaplı yerlerine, sırtımda bir çanta, çantanın içinde Hesse' den Ağaçlar, önce bahçeye, Türk kahvesi yapmaya, termostaki makine kahvesinin soğumuş suyunu toprağını yeni belleyip sertleştirdiğim lavantanın dibine döküyorum, kahveli geleceğin bitki çayı, yağlı ve kafeinli, içeri giriyorum gerisin geriye, Türk kahvesi koca bardak termosa, çanta sırta, basıyorum pedala, ilk hedefim Kesselbruchweiher, bakalım göl buz tutmuş mu, ördekler ne yer ne içer, önce A3 üzerinden karşıya, ordan süratle aşağı göl kenarına, göl kenarında ormancılar boynu bükük ağaçları budamakta/kesmekte, hızarların tozu sanki göle uçar aheste aheste, Burcu Karadağ'ın ney solosu kafamda, daha daha da ilerilere, ormanın gerisine, bas "pis"ketçi bas pedala, on dakika demedi gölü geçtim, köşede durdum, kahveden bir yudum, sıcak daha, hey gidi telvesine kurban, tadımlık/sonra bakımlık bir kare, bank kış girdikçe sanki yapraklara batmada, ordan doğru yukarıya, Frankfurt ormanının diğer tarafına, Neuisenburg'a yakın cenahına, geçilen bir ara yol, yol aşağı doğru iner, kapı yukarı doğru kapanır, bu işte var bir hayır, dal içeri, dallar arasından ara bir orman yolundan Jacobiweiher'a, vardıktan sonra oraya, köprü var, tahta, tahta köprünün üzerinden geçer iken kısa bir duraksama, ördekler, kuğular köprüye doğru davranmada/ kanatlanmada, bir iki kare daha odaklama, köprüden karşıya sağa, önce bir bankta konaklama, Merz Aestetics hediye banka bisiklet dayama, bir iki fotoğraf daha araklama, ordan dinozorlu resmi takip ederekten Straßenbahn (Tramvay) durağına, tren yoluna varmadan yerde bir taş, taşın üzerinde koca harflerle K, sanki Kafka, karga, mezartaşı, ne alaka, Andreas çaprazından beton devam yola, beton yol devamında Fasanerie (Sülün bahçesi), içinde yaban domuzları, geyikler, sincaplar, kartallar, baykuşlar, tavuklar, keklikler yan yana, bugün kapalı her taraf korona, devam yola, bu kez altından geçilecek A3'ün, otobanı alttan yaran geçitte bir fukara, elinde koca bir sopa, asa, kolon ile kirişi bileştiren bölümde kasıtlı bırakılmış, güvercinlerin zorunlu olarak yuva (mor~gri güvercinlerin modern oteli) ya doğru uzatıyor sopayı, kuru ağaç dalı deliğe uzanmıyor, uzanarak bir şeyler söylüyor, açlıktan güvercin mi avlayacak kolon kiriş arasından paranoya, sopayı ben geçtikten sonra alıyor aşağıya, bir fren yapıyorum geri bakınca, içim sızlıyor, içim, Aytaç Doğan'dan taksim dinliyorum o esnada kulağımda, cız cız cız sulu kar atıştırıyor, virgüllerden yoruluyorum, kanun tellerinin çıkardığı, kalbimin yüzüne vuran acı dolu tınılardan yoruluyorum, derin bir nefes alıyorum, evsizin yanına varıyorum, "Hallo" diyorum.
Şaşırıyor.
"Hallo" diyor, yüzü gülüyor, insan özünde.
Sakalını sevdiğimin dilencisi, benden farkı yok, ben de ya yol, ya ev bekçisi,
"Brauchst du was" diyorum, "Bir ihtiyacın var mı kardeşim, bruder, su, Yemek…"
"Nein Danke"
"Wenn du was brauchst", yani varsa bir ihtiyacın
"Wasser"
"Yiyecek"
"Yakı/ceket falan"

“Yok” diyor.
“Sağol”,
“Okey” diyorum.
Geri dönüyorum.
İkinci bir sağol
“Bir şey değil”, demekten utanıyorum.
Hey gidi diyorum insanoğlusu, zengin
hala yer süt”larç”, fakir hâlâ yer
Bul”amaç”
Bulmaca gibi
Yaşamı şu insanın

İnsan olan insan diyorum kendi kendime, hangi çağda yaşıyoruz, şu insan kardeşinin haline acımaz mı. İçimin acısından sesler kesiliyor. Ormanın içine dalıyorum, serin bir rüzgâr vuruyor yüzüme, hüngür hüngür ağlıyorum, duruyorum genç bir kayın arasında, sırtımdan çantamı indiriyorum, yeşil kaplı kitabımı çıkarıyorum, ve helâlinden/dadadan/ağaçlardan bir bölüm okuyorum:
“Üzgün olduğumuzda ve hayata katlanamadığımızda bir ağaç konuşur bizimle: Sus, bak bana! Yaşamak kolay değil, yaşamak zor değil. Bunlar çocuksu düşünceler. Bırak konuşsun içindeki Tanrı, o zaman susacaklar. Yolun seni anandan ve yurdundan uzaklaştırdığı için endişelisin. Ama attığın her adım, her yeni gün seni anana yaklaştırır. Yurt ya içindedir ya da hiçbir yerde”

içimden

gözlerin gözlerimi buluyor
tu me manques beaucoup
derken ben sana
içimden.

kayboluyorum
gözlerinin içinde
ya da
vurgun yiyorum
hızla çıkmaya çabalarken
o derinlikten.

içimden elini tutuyorum,
seni seviyorum diyorum
yine içimden.
çok güzeldi bu gece diyorsun.
her anı güzeldi
diye cevaplıyorum ben
bu sefer de içimden.

omzuma dokunuyorsun
bir an.
ruhumun müziği
sarsıcı ritimlerle,
bombalarken kalbimi,
susturmak isterken beslediğim
o küçük kuş
kanat çırpıyor yüreğimde.

mutlu oluyorum yanında
ve de mutsuz.
hem yakınım sana
hem de çok uzak.
aynı güneşe bakıyoruz
ve aynı güneş yakıyor
ikimizi,
içimizi.

yazdığımız senfoninin
notalarını duyuyorum içimden.
roca burnu feneri’nde çaldığın öpücük
ve portekizce bir sözcük geçiyor
yüreğimin derinliklerinden;
saudade.

ZEYNEP YENEN
Eylül 2020. Girne

YAZAR **AYŞEGÜL ÇETİNKAYA**

DALGALAR

Kıyıdayım. Çocukluğumun yazlarının geçtiği sahilde.

Karadeniz her zamanki gibi öfkeli. Öyle yüksek haykırışlarla dövüyor ki kıyıyı konuşsam sesimi duyamam.

Benim içim de öfke dolu. Bir bulutun içindeyim sanki. Sebebini biliyorum. Dün akşam gelen bir telefonla, gece yarısı uçağı ile geldim. Annemin yabancı bakıcısı, daha çok para veren birine gitmiş aniden. Abim, hızla artan dolar kuru nedeniyle ikinci bir artışa "hayır" dediği için ayrılmış.

Sabah saatlerinde olayın gerçekleşmesine rağmen akşam sekiz gibi haberdar edilmem çılgına çeviriyor beni. Rahatsız etmemek için haber vermemeleri beni yatıştırmıyor, çünkü annem bir dakika bile yalnız bırakılamayacak bir bebek gibi, ilgiye ve sevgiye muhtaç. Silinmiş belleğine, her şeyi unutmuş olmasına rağmen unutmadığı, utanma duygusu nedeniyle, birlikte yaşadığı abim onun için bir yabancı. Daha da kötüsü yabancı bir erkek!

Dolayısıyla hızla uçağa yetişiyorum ve gece yarısı, yanında, annemin koynundayım. Tanımasa da en şefkatli sarılmalarla kucaklıyor beni. Anlamadığım, söylediği belli belirsiz sevgi sözcüklerini kalbime bastırıyorum. Sabah birlikte uyanıyoruz. Onu hiç bırakmamışım, akşam birlikte yatmışız gibi kalkıyoruz.

Gününün çoğunu uyuyarak geçirdiğini bildiğim için çantama attığım bir Calvino var. Sıcaklığını duyuyorum daha uçarken. Öfkem yatışır gibi oluyor biraz.

Her fırsatta kıyıya gidiyorum. Karadeniz'in dalgalarını izlerken sakinleşiyorum. Bir şey demeye çalışıyor gibi.

Tüm dikkatimle dalgalara yoğunlaşmak içimin sesini susturuyor. Her biri dehşetli, büyük ve birbiri ardına gelen, hiç bitmeyen dalgalar.

Calvino'nun Bay Palomar' ı gibi tek bir dalgayı seçiyorum izlemek için.

Dalga yükselerek yaklaşıyor, büyüyor ve kendi içinde derin bir nefes alırmış gibi her şeyi içine çekiyor. Hemen altında bu yüzden büyük bir boşluk oluşturuyor. En yükseğe ulaştığında kıvrılarak hızla düşüyor. Yere çarpıyor ve köpükler halinde kıyıya, gidebildiği en uzak yere kadar koşuyor adeta. Ve aynı hızla geriye dönüyor. Tekrar ait olduğu denize kavuşuyor.

Ama diyor Calvino; "Bir dalgayı, kendisinin hemen peşinden gelen ve onu itiyormuş gibi görünen ve kimi kez de yetişerek onu alıp götüren dalgalardan ayırmak öyle zor ki. Tıpkı kendisinden önce gelen ve onu peşinden kıyıya sürüklüyormuş gibi görünen, bazen de sanki önünü kesmek için ona doğru dönen dalgadan ayırmanın zor olması gibi"

Ardı arkası kesilmeyen, peş peşe gelen tüm o dalgalar aslında birbirinin aynı. Ve birbirlerinin devamı. Ben annemin devamıyım, annem de annesinin. Sonsuz bir tekrarla yaşanıyor her şey. Birbirinden çok farklıymış gibi görünse de benzer şeyleri yaşıyoruz. Aynı acılardan geçip aynı kaderleri paylaşıyoruz. Biricik olduğumuzu düşünüp kendimizi yere göğe koyamıyoruz.

Oysa bir görünüp bir kayboluyoruz.

YAZAR **ÇAMAY ÖZALP**

MUTFAK

Rengârenk, çok güzel oldu. Rengi soldukça kırmızıya düşen kadınlara benzedim iyice. Silik ve soluk renklere aşina geçen yıllardan sonra. Yabancıladım ya! Giderken de yabancıydım, siz bilmiyordunuz. Çıktığı deliği beğenmiyor oldum. Ev eski eşya karşılığı birbirine benzemez renklerde plastik leğen, mandal veren eskici tezgahı gibiydi. Fayansların mavisi. Nakışlı İsfahan mavisi. Renk renk Afrika desenleri. Dolapların içinden fil sesleri geliyor. Bir benim sesim çıkamadı. O karanlık boş bakışlarına senin. Benim yatağıma gir, benim hayatımı yaşa sonra beni ilgilendirmesin. Senin hayatın hangisi? İt ayağı gibi sürüdük. O lanet kuralları olan lanet memleketine bile severek geldim. Kucağımda Nisa, göbeğimde Nevâ. Doktor Bey pek revaçta karısı hicapta. Bir çift ayakkabı, tek bir kitap alamadan. Bohçamda hayallerim. Ah kaldı kitaplarım. Sürüye sürüye gel boğazına kadar kara gömülü bu ülkeye çakıl. Seni sefil sinsi. Ne ara değiştin yoksa hep mi böyleydin? Öğrenciyken de sefildin zaten o sefilliğin acıtmıştı içimi. Devrim yapacaktık. Üç çocuk, dört dil. Gel prolateryanın en son halkası ol. "Mesleğimi yapamadım." deme, camları gazete kâğıtlarını buruşturup siliyordun ya işte. Basın yayın çocuk bakımı ve ev ekonomisi master derecesi. Mutluyduk. Manav kasalarından yer soframız. Dallarını çiçek basmış diktiğim perdeler. Basma da fistan giymiş kutu kutu pense evimiz. Oyunlar oynardık çocuklarla, şiirler okurduk. Şiirler okurdun. Yaptığımız iş mi belirliyor kimliğimizi? Şımarıklığın lüzumu yoktu tabii. Çocuklar iyi yetişsin yeter ki. Sen git kocacım. Muayenehaneni aç. Adını da Funda Oteli koy. İçim acımıştı elinde çay termosuyla bankanın kapısında dikilirken. Kapitalizmin çelimsiz bekçisi. Senin mesleğin var. Sen git düzenimizi kur sonra gelelim biz. Ne güzel düzen kurmuşsun doktor Bey. Evet anne mutfak canlı ama bir önceki mutfağın kalanıyla uyumsuz. Ne kadar benziyorsunuz. Aynı donuk umursamaz bakışlar. Çok seversin damadını değil mi? Suç mutlaka bendedir. Babamın yanında durdum, ona kızamadım diye mi intikam alıyorsun benden? Allahla arandan su sızmıyor. Yaşadığımı yaşayasın diye mi dua ettin acaba? Açıklama yapman gerekiyor tabii neyim ben saatlik orospu mu o telefonu sıçarken bile kıç cebinde taşımandan belliydi. Alo alo kimsiniz? Biri bizi işletiyormuş öyle mi? O hemşirenin sesi bu. Bunca yıl gözümün önünde. Siz doktor beyin eşi olmalısınız. Kaltak "Benim, evet." Annem "Depresif oldu" diyor. "Ben krem renkleri severim." diyor. Eric'den Funda'ya varmam mı sandın? Ben de pastel renk severim ama bu kez de canlı olsun diyorum. Ferfoje demirler artmış hep nedense. Pencereleri de mi değiştirdik? Değişmiyor bu kafa ah bu kafa. Ver ver ver. Veresiye verenin. Bir de değil, kaç tane. Pek nazik güler yüzlü, şakacı aman da aman ne sevimli oo dili de hem tatlıymış hem becerikli internette böyle oluyor demek. Bu dolap niye çıkmış yerinden? Çekilmiş diş gibi. İçimdeki boşluk. Kimim ben? Banyo ve tuvalet de değişmiş. Anneme atmayalım bunları kullanırız bir yerde ya da uydururuz bir yerlere diyorum. Ne uydurayım kendime. En çok da zekamı hafife alması. Çıkanları atmak istemiyorum. At artık at bırak. Kuyruk yapma şunu. Utanmadan "Birlikte tatil yapalım," diyor. Çocuklar içinmiş. Annem "işcilik iyi olmadı," diyor aslında benim de içime sinmedi. Çok renkli ve uyumsuz. İspanyol ya da Kuzey Afrika seramikleri gibi. Çekmecelerin üzerine resimleri bantla tutuşturmuşlar. İğreti hayatım. Şu dikişlere bak. İnsan şunları düzgün atar çuval mı dikiyorsunuz? Doktor demişti "Ya hayatını değiştireceksin ya da kafanı." Mutfak büyük olsun. Yıkalım duvarı. Ada mutfak koyalım. Ferah ferah gözüm görsün ne piştiğini. Aydınlık. Yeşil solmayan çiçekler asacağım her yere. Banyo nasıl? Duvar fayansları değişmiş, klozet kırık yan dönmüş. Lanet olsun lanet olsun. Kapağı çekiştirip koparıyorum. Annem "Bunu da sen yaptın böyle," diyor. Ne zamandır böyleydi bu. Aa babacım sen ölmemiş miydin? Annem "Dur bakalım kandırabilecekmiyiz?" diyor. Sanırım yeni bir şeyler yaptırmak için ikna edeceğiz. Babam, annemin kafasına tepsiyle vurdu. Annem boyamıştı. Kanat kanada vermiş iki melek. Annemin saçları tıraşlıydı kanser hastaları gibi. Babamın elinden tepsiyi kapıp, ben de onun kafasına vurdum. Elleri annemin boğazındaydı. Bir kez daha vurdum ama alamadım üstünden. Çıkarın beni buradan. Babam ve annem, balkonlu arka odada özçekim yapıyorlar kıkırdayarak. "Ben sizi çekerim," diyorum. Yanak yanağa verip gülümsüyorlar. Annemin saçları çene hizasında arkaya doğru taranmış, yüzü solgun ama gülümsüyor. Çok eğleniyorlar kuğunun içinde. Bacak bacak üstüne atan annem parmaklarının arasında puro tutuyormuş gibi yapıyor. Yok artık baba bu kadar eğlenmek yeter.

YAZAR **Prof. Dr. HAKAN YAMAN**

SAĞLIK ÇALIŞANLARININ ESANSI

Covid-19 pandemisi hayatımızı her yönü ile etkilemiş durumdadır. Birçok alanda yeni paradigmalar ile karşılaşmamıza neden oldu.

Sağlık sistemi ciddi bir yük altında bulunmakta. Sürekli hizmet vermek durumunda olan sağlık çalışanları ise bu süreçte en çok sorun yaşayan meslek grubudur. Hem bedenen, hem de ruhen etki altındadırlar. Çalışırken artık medikal malzemeye erişimde sıkıntı yaşanmasa da çalışma koşulları, bulaşma riski, iş ortamında şiddet, verilmek durumunda kalınan etik kararlar çalışma koşullarını kötüleştirmektedir (1).

Pandeminin ilk dalgasını deneyimsiz olarak karşılayan insanlar, ikinci dalgada daha temkinli olmak durumundadır. Birçok sağlık sistemi belirli ölçüde bu öngörülmeyen felaketin getirdiği sorunları göğüslese de şu anda sağlık sistemlerinin verdiği mücadele sürdürülebilir değildir. Bu nedenle herkes üzerine düşeni yapmalıdır.

Görevini, kendi sağlıklarını sakınmadan yerine getiren sağlık çalışanları, Covid-19 koşullarında çalışmanın kendilerine teşkil ettiği riski bilerek, çalışmaya devam etmektedirler. Yapılan çalışmalar sağlık çalışanlarının kendi artmış riskleri yanı sıra, ailelerinin Covid-19 olma ihtimallerini de üç kat daha fazla bulmuştur (2).

Sağlık çalışanları Covid-19 ile ilişkili riskler yanı sıra, ruhsal stres, travma sonrası stres bozukluğu ya da şiddete maruz kalabilmektedirler. Bu konuda tedbirlerin artırılması ve sağlık çalışanlarının sağlıklarını koruyacak çalışmaların yaratılması elzemdir (2).

Bu sorun çerçevesinde, bu yazıda, pandeminin ilk aylarında Fransa'da özel yapım termal kamera ile çekilmiş fotoğrafları paylaşmak istiyorum (3). Antoine d'Agata Fransa'da yaşayan bir Magnum fotoğrafçısıdır. Nisan-Mayıs 2020 ayları arasında sokak ve hastanelerde 10000'e yakın fotoğraf çekmiştir. Bulaş riskini ve sağlığını hiçe sayarak, toplumun en fragmente kesimlerine kadar girmiştir. Aynı şekilde gerekirse hastanede 5 gün yatarak, sağlık ortamını görüntülemiştir. Kendisine göre termal kamera, insanların görüntülerini ısı kaynağı düzeyine indirger, yani insancıllıklarının esansını ortaya çıkarır. Fotoğrafçı korona ile ilgili ise eleştirel bir bakış açısına sahip. Kendisini virüsten çok, insanlığın gidişatı ilgilendirmektedir. Pandemiye karşı mücadele verilirken, denetimin siyasi ve ekonomik boyutlar kazandığını ifade etmektedir.

© Antoine d'Agata | Magnum Photos

Kaynaklar:
1.Lacina L. What's needed now to protect health workers: WHO COVID-19 briefing. Erişim: https://www.weforum.org/agenda/2020/04/10-april-who-briefing-health-workers-covid-19-ppe-training/.
Erişim tarihi: 28.11.2020.
2.Karlsson Ulf, Fraenkel Carl-Johan. Covid-19: risks to healthcare workers and their families BMJ 2020; 371 : m3944
3.Antoine d'Agata . I'm Starting to Feel the Pain. Erişim: https://www.magnumphotos.com/newsroom/im-starting-to-feel-the-pain-antoine-agata-covid-19-coronavirus/.
Erişim tarihi: 28.11.2020.

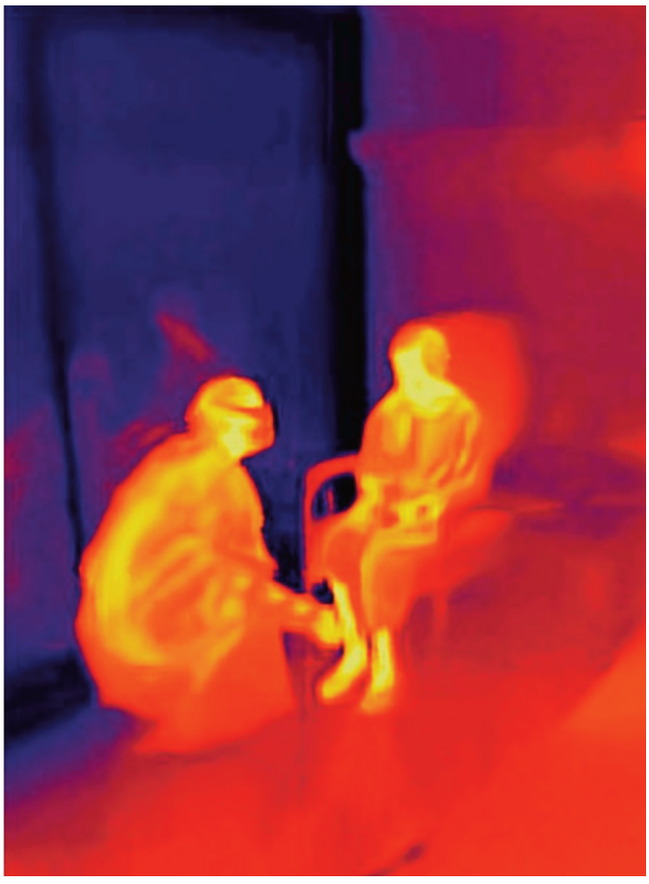

YAZAR **M.YÜCEL İNCE**

ÜÇ MEHMED HİKAYESİ

1

Efsanelerin de anlata geldiği, *büyük nehrin* Karadeniz'le birleştiği yere dayanıyor hikayem. Çocukluğum da orada geçti. Sürekli olarak karısını döven bir adam vardı, adı Mehmed. Dedikleri o ki, Gılgamış'ta geçen bir öyküsü bile var bu adamın, bana soracak olursanız bir cümlesi bile yoktur. Soyunun o destana dayandığı da yalan kanımca. Fakat benim adıma rehberlik eden gülüşünü, Bafra sigarasını dudaklarına taşıyışını ve bir kütüğün üzerine koyduğu çay bardağındaki rakısını ansıyorum. Et de yiyor.

Benim evvelim onunla ilgili birçok acıdan ibaret; çünkü denize, evin az ötesindeki küçük bir yalıdan inersem, onun rüyalarında konuklarım. Karabasanlarında kuzenimle girdiğim bir gönül ilişkisinden bahsediliyor hep. (Bu tamamen Borges'in yalanı.) Artemis'le ilk kavgam da buraya dayanır. (Bakın bu doğru işte; ama bunu anlatmak da Borges'in işine gelmiyor.)

Mehmed denizciydi: Makinist. Bana tahta evin önünde, büyük ayı ve küçük ayı takımyıldızlarını anlatan bir el yazması kitapçık da vermişti küçükken. Bunu ona, *Cebelitarık'ta* Bafralı Salih diye biri vermiş. Goga, derdi ona. Sıklıkla, geri zekalının tekiydi, diyecek gibi olur; ama bir dil çabukluğuyla Goga, diyerek sıyrılırdı bu günahtan. Anneannenin tüm akrabaları gibi, onun da ruhuna işlemiş gogalık, derdi bana, bir sır verirmiş gibi. Anneannemin dayısıydı Salih.

Ölmeden önce onun başucuna gelmemi çok beklemiş Gerzeli Mehmed. Geldi mi, geldi mi, diye sorup durmuş ve sonunda ölmüş. Ben ölüsüne gittiğimde gömütlükteydi. Ne kadar da çabuk çabuk atılıyordu topraklar bir bedenin ölmüş yüzüne. Adettendi bu demek!

Verdiği kitapçıkta öğütlenmişti bana, göğe ağmak üzereyken Mehmed'in başucuna varılmayacağı, gömütlükte de üzerine toprak atılmayacağı.

2

Diğer Mehmed Acarlar Longozu'nda yaşamış. Onu hiç tanımadım. Görmedim bile. Beşköprü'de numara 12'ye gidin. Garaj kapısından içeri girdiniz miydi (kafanızı eğin), el yordamıyla bulun, örümcek ağlarının kapladığı elektrik düğmesini. Sarı sinik bir lamba yanmış olmalı. Sağınıza dönün. Duvarda asılı bir fotoğraf göreceksiniz. Karasu'lu Mehmed: Uzun kulakları, simsiyah yusyuvarlak gözleri ve her iki yana yayvanca açılmış dudaklarıyla, babamı andıran; ama bana hiç benzemeyen yaşlı bir adamdır. İşte bu adamla ilgili babamın anlattığı birkaç anıdan başka elimde hiçbir yazılı kaynak yok. Onu tanıyanların söylediği tek şey, Karasu'daki evin altında küpler içinde biriktirdiği bir sürü altınının olduğu, bir de tomarlarca parasının bulunduğuydu. Bu hikayeyi babam da, (lisedeyken, onun sevdiği bir kıza dadanan bir arkadaşını bacağından bıçakladığını, bana söyledikten hemen sonra) anlatmaya başlamıştı. Parayla da, küplerin içindeki altınla da ilgilenmemiştim.

"Neden bıçakladın adamı?"

"Sevdiğim kıza bakıyordu?"

"Ya ölseydi?"

"Ölsün diye bıçakladım zaten. Yaşasın diye de bacağına sapladım."

"Sonra ne oldu?"

"Yaşadı."

"Hayır hayır…yani konu büyümedi mi?"

"Bana uzaklaştırma verdiler."

"Sonra."

"Cezam bitince okula devam ettim. Fakat babama haber gelmiş. Misliyle karşılığını vereceğiz diye. Her gün okul çıkışı beni gözetlemeye gelirdi. Bir hır gür çıkmasından korkuyordu."

"Çıktı mı peki?"

"Yok..çıkmadı…ama ben sonra okulu bıraktım. Ondan sonraki sene de babam göndermedi. Baktım babamın beni okutmaya niyeti yok, ben de dışarıdan bitirdim okulu, askere gitmeden önce, ablam öldükten sonra."

"Sonra peki?"

"Çok soru soruyorsun."

"Az anlatıyorsun."

3

Kendimi bu iki Mehmed'in arasına sıkışmış hissederim hep. Bu yüzden ismim bana gururdan çok kaygı verir. Başıma gelen her şey Mehmed'in karıştırdığı haltların ürünü. Bu hayat bile onun bana yaşattıklarından, benim de yüklendiklerimden ibaret. O yüzden alacaklıyım tümünden. Bakmayın Yücel'in başına bir "M" yazıp, hiç hareket etmesin diye, nokta koyup, onu mühürlediğime. Belki de tüm ıstırabı bu. Ona açıktan olmasa da, gizimde taşıdığım nefretten haberdar. Benden alıp kime verdiğini bilmediğim, büyük sırrın ifşasından sorumlu hissediyor da olabilir kendini. Yine de, hiçbir şeyin sorumluluğunu üstlenmiyor M. Hâlbuki kirlenmişliğimin, şu hayatı bir rüyalar zindanına çevirişimin maktulü odur.

4

Bana verilen el yazmasının öğüdü üzere, gittim evlendim (Hafifletici bir sebep değildir bir kadının sınavı olmak.). Zannettim ki, her şey yoluna girecek ve ben artık sadece Yücel olarak yaşayabileceğim. Ama çok geçmeden anladım yanıldığımı. Yanılmak değil, bunu anlamak umutlandırdı beni. Bu yüzden, son bir şans daha verdim kendime. Tuttum bir çocuk yaptım. Oğlumuz oldu. Adına Ozan dedim, bu yazgının kalemi ben olayım, şairi o olsun diye. Göbek ismini de Mehmed koydum. Bendeki bu acıyı alsın, açmazımdan beni kurtarsın istedim.

Şimdi gülüyorum kendime. Kurtulmaya çalıştıkça bir yumağa dolanmış halime bakıp, tam Yücel'lik işler diyorum. Kendimize ait olmayan bir yaşantının da sorumlusuyum artık.

Neyse ki yazıyorum, ama mesele biraz da bu. Ben yazıyorum, Mehmed yaşıyor. Onun beni çağırdığını duyar gibiyim. İhtimal gideceğim.

YAZAR **E.ZERRİN BİLİCİ**

DİYENE DE BAK!

Öyle gözünüzde abarttığınız kadar iyi biri değilim ben. Beni böylesi yüceltecek neler yapmış olabilirim diye de sormuyor değilim kendime. Aslına bakarsanız pek çok insanda rastlayabileceğimiz insani zaaflar bende de var; hatta ortalamanın biraz üzerinde zaafım var, desem yalan olmaz. Karşılıksız iyilik, karşılıksız yardım gibi safsatalara hiç inanmam mesela. Yerde bulduğum içi para dolu cüzdanı sahibine ulaştırır mıyım? Bakın bunu yaşadım. Hem de birkaç kere. Birinde cüzdanın içindeki para ihtiyacım olmayacak kadar bir miktardı. O nedenle hiç tereddütsüz, cüzdanın sahibine ulaşması için çeşitli yollara başvurdum. Sonra olması gereken oldu. Günün kahramanı ilan edildim. Aman efendim, kim olsa öyle davranırdı, dedim.

Aynı durumu ikinci kere yaşadığımda bulduğum şey cüzdan değildi. İçi döviz ve altın dolu bir torbaydı. Canım, içinde sahibinin kimliğine ait bilgi kırıntısı olmayan bir torbayı sahibine nasıl ulaştırabilirdim ki… Doğrusu, bir zaman torbayı ve içindekileri sakladım. Zamanla, torbanın içindekilerin bana ait olduğu yönünde bir düşünce geliştirdim. Öyle üzerinden aylar geçmiş bir kazanımdı benim için bu torba. E, haliyle de kendime ait olan bir şeyleri harcamakta bir beis görmedim. İlk zamanlar elbette bir vicdan azabı duydum. Duydum duymasına da elden ne gelir. Çevremdeki birkaç fakir fukarayı sevindirdim kendimi teselli etmek için. Bakın bu tür iyilikleri çevremdeki insanlara yapmayı severim. Tanımadığım insana yapacağım yardım, kuyuya atılmış bir taşa benzer. Ama beni tanıyan birileri için öyle mi ya… Sorun çevremdeki insanlara, benim için iyilik babası, kötü gün dostu, cömert ve namuslu insan, derler.

Talih bana böyle kaybedilmiş paralarla, cüzdanlarla karşılaşmak için özel fırsatlar vermiş anlaşılan. Şimdi bulduğum bu üçüncü cüzdanı sahibine ulaştırmakla ulaştırmamak arası ciddi bir nefis mücadelesi yaşıyorum. Önümde iki yol var: Cüzdanı sahibine ulaştırıp gazetelere haber olmak ve böylece günün kahramanı rolünü oynamak. İkinci yol, cüzdanı kendime saklayıp içindeki paranın küçük bir kısmını çevremdeki insanlara dağıtıp fukara babası rolünü oynamak, yine gazetelere haber olmak. İçimde bir ibre biraz birine biraz birine kayıp duruyor, hangi rolü daha çok sevsem diye.

Ooo, sen meleksin o zaman arkadaş. Cebinde para olduğunu düşündüğüm hiç kimseyi affetmem, çarpar giderim. Öyle ona buna para pul dağıtmakla da işim olmaz. Ben cüzdanı, çantayı dişimi tırnağıma takarak kazanıyorum. Kimseye de yedirmem. İsteyen gitsin kendi de kazansın.

Yok yok. Senin gibi insanlardan uzak olsun benim yolum. Kötüsün sen!

Bana diyene bak. Kim bilir o hakkın olmayan paralarla, dağıttığın iyiliklerle kimleri kandırdın. İnsanların iyilikle ilgili hassasiyetlerini sömürdün. Duygu hırsızlığı senin bu yaptığın…

Bizim buralarda senin gibiler için tencere dibin kara, derler!

YAZAR **SİBEL OĞUZ**

ÖĞLEN ARASI 2

Gülara'ya Mektuplar

Gülara! Can dostum, salı günlerinin benim için ne kadar önemli ve anlamlı olduğunu tahmin ediyor olmalısın. Sabahları güç bela kalkmama rağmen bu sabah horozlara eşlik ettim desem abartmış olmam. Kafamda postayla alakalı olumsuz kurgular açık uçlu hikâyeye dönüştü. Uzadıkça ucu sana dokunan. Kesinleşmeyen yargılarımla dönüp durdum yatakta. Büyük şehirlerin derdi büyük olurmuş derler. Bazı sözler üzerinde düşünülmeden ağızdan çıkıverir. Öylesine, gelişigüzel, anlam kaygısı taşımayan cinsten… Karıncanın gözlüklerini takınca kırıntılar nasıl da ağır yüke dönüşür hâlbuki. Derdin yaşı, boyu, ağırlığı mı olurmuş? Yolunu bulup girmeyiversin içeriye, kovdukça arsız misafir gibi yapışır mindere. Canımın içi, yine nerelere gidip seni ardım sıra sürükledim? Güz çiçeğim, dağıttığımın farkındayım.

Düşüncelerimi, duygularımı kimseyle paylaşmaya cüret edemediğim kederlerimi sana ulaştırıyor olmaktan müteessirim.

Ah! Dostum, zihnimin yoğunluğu bedenimi ele geçirmiş durumda. Masamda birikmiş dosyalar Ahmet Bey'in huzurunu kaçırıyor olmalı. Yanımdan geçerken göz egzersizi yapıyor oluşu dikkatimden kaçmıyor. Üzüldüğünü hisseder gibiyim ama bunlar kafaya takılacak şeyler değil. Bir günümü ayırarak halledebilirim. Hem sen demezmisin son dakika adamısın, diye.

Bu arada Suç ve Ceza'yı bitirmek üzereyim. Raskolnikov'un ayaz yemiş elektrik telleri kadar gergin düşünceleri kırılma noktasında. Eserin üzerimde dokunaklı etkisi gitmek ve kalmak arasındaki belirsizlik oldu. Gitmek dediysem yanlış anlamana mahal vermek istemem. Biliyorsun iki yıl buradan ayrılmam söz konusu değil. Aksi halde bir günümü burada geçirmez, Akdeniz'in narenciye kokuları eşliğinde, karşında, bütün samimiyetini topladığın gözlerine bakarak anlatırdım anlatacaklarımı.

Canımın içi, doğrusu gitmekten kastım kendimden uzaklaşmak ve elbette yerine oturtamadığım, emanet gibi üzerimde bol duran düşüncelerimden ibaret. İçimdeki savunmasız, korkak, kendini ifade edemeyen çocuk büyüdükçe aksileşiyor. Söz dinletemiyorum. Zihnimi toparlayıp arkama bakmadan kaçarken geçmişim kelepçe takıyor, bileklerim acıyor hafiften. Olduğum yere çakılıp kalıyorum. Bir başıma, sensiz. Yol göstermene ihtiyacım var fakat bunun imkânsız olduğunun farkındayım. Kilometrelerce uzayan yollar giriyor aramıza. Benliğimin rutubetli odalarında, güneş değmemiş karanlığında yol bulup çıkamıyorum. Ah! Gülara, küçük bir çatlak zihin bahçemde çiçek açmamış ağaçları sarsmaya yetebilir. O vakit güneş bir yolunu bulup oyunlar sergileyecek, bakır aynalar tutacak sevdaya tutulmuş oğlanlara. İnan bana.

Az kalsın unutuyordum, dün saat üçte doktor randevum vardı. Hazırlıklı gitmeme rağmen tek kelime edemedim. Aaa gülmenin en yalın halini seziyorum. Efendim gitmek cesur insanlara özgü bir şeymiş. Cümlenin ögelerini tam oturtmamış olsam da söylediği şey buna benzerdi. Hayır, üzerine vazife olmayan şeyleri sorunuymuş gibi ortalığa saçması kabul edilemez. Üstüme alınmadım doğrusu. Adımlarımın kararlı olmayışı korkak olduğum anlamına gelmiyor, bunu en iyi sen biliyorsun. Giderken arkamda bıraktığım parçalarımla bütünüm. Senle, annemle, iki yıldır çiçek açmayan menekşemle. Bu arada menekşeden söz açmışken toprağını gevşettim, salonun başka köşesine koydum. Küstü, kalmayı seçti. Anlayacağın, gitmek ona göre değildi. Eski yerine aldım, yaprakları gözle görülür şekilde koyulaştı. Bu bahar çiçek açacağını umuyorum. Şu doktor mevzuunu tam anlatamadım. Söz, haftaya ayrıntılarıyla yazacağım. Öğle arasının bitmesine beş dakika var. Evde hazırladığım sandviçi yiyeceğim. Bir süre yağlı yiyecekler yememem gerekirmiş. Bu arada az kalsın unutuyordum.

Gönderdiğin fular adresime ulaştı. Sonbahara karışan tonları, ruhumun yansımasıyla hayli uyumlu. Şair ilkbaharın renkleriyle dokurken şiirini, sonbaharda saklıydı portakal kokuları. Nereden bilecekti...

YAZAR **IRMAK ERKAN**

ÖYLESİNE BİR GÜN

Susuyorum. Sözlerim bitti. Kalkıp gitmeliyim. Ama benden kalmamı, yeni şeyler söylememi bekliyorlar.
Adam, elindeki tükenmez kalemi az önce ben konuşurken aldığı notlarının üzerinde gezdiriyor. İnceliyor, heyecansız. İşi bitince yanındaki kadına uzatıyor. Kadın göz ucuyla bakıyor. Dudaklarını büzüyor. Sevimsiz, tekinsiz, uzadıkça uzayan bir sessizlik…

'Sizden öncekiler daha farklı şeyler anlattılar', diyor adam. Alnım ve çenem kaşınmaya başlıyor. Terliyorum. Kadın başörtüsünü düzeltiyor, masadan kalkıp mutfağa gidiyor. Önce demlenen çayın ıslığını sonra arka odadan gelen bebek ağlamasını duyuyorum.

'Bu kullanacağınız cihazı önermediler, daha başka bir markayı tavsiye ettiler.' Tavanda cılız bir floresan. Nemli duvarda kocaman bordo bir Kâbe halısı, bir uçtan bir uca uzanıyor. Gözlerimi kırpmadan kendi babamın oturduğu eve de aynı cihazı taktığımı söylüyorum. Bu kez karısına sesleniyor. Kadın ile kucağında bebeği, birbirlerine gülümseyerek geliyorlar. Kadın kocasının uzattığı listeye bakarken gülümsüyor. Ben de gülümsüyorum. Adam da gülümsüyor ilk kez. Kartopu gibi yumuşacık, yumuk yumuk, huzur dolu, pespembe bir anlaşma olacak birazdan.

'Biz bir değerlendirelim, sonra sizi ararız', diyor kadın telaşsızca kollarından kayan bebeği omzuna doğru hoplatırken. Gözlerim bebekte takılı kalıyor.

Bebeğin pembe yüzü ağzını kapatıp açtıkça morarmaya, kırış kırış olmaya başlıyor. Mutfaktan burnuma ulaşan çay kokusu ekşiyor, acılaşıyor. Defterim yapış yapış masanın üzerinde. Alıp çantama koysam? Örtü üstünde halka halka bardak izleri… Tuvalet kokusu… Masada birbiri ile fısıldaşan iki dev fare… Dışarı çıksam… Farelerin yavrusu viyaklıyor… Sokak karanlık… Trafik… Aysun.... Canım bu akşam çok geç geleceğim beni bekleme iki görüşmem daha var… Aysun'un omuzları yeşil elma, sırtı lavanta kokar… Sen benimle dalga mı geçiyorsun? Velilerle yemek sözümüz var, senin aklın nerede? Meteler yaz tatilini teknede yaparlar… Şakşuka, biber borani, bir de kuzu beyin hazırlatıyorum der, beyaz gömlekli garson… Canım ver şunun tabletini, bağırıp durmasın, iki çift laf edemedik… Kırmızı ışıkta durmuşken Aysun'a çektiğin mesajları sil… Metelerin Trilye' deki zeytinliği şimdi iki milyon olmuş… Oğlum iki dakika izin verin büyükler konuşurken lafa karışılmaz… Kârlı bir satış orgazm olmak gibi bir şey demiştin değil mi, Mete… Al hayatım, sana su getirdim, içine yeşil elma koydum… Abi sen müşterilerin karşısında ereksiyon mu oluyorsun ya?.. Mete kahkaha atar… Aysun yalandan kahkaha atar… Borani çok acıdır… Çocuklar ağlar… Fare yavrusu viyaklar… Kârlı satış… Anne ve baba fare konuşmaya başlarla… Ev biraz nemli o yüzden kokuyor... Bütün tuvaletler aynı kokar... Masa örtüsü muşamba, muşamba iz yapar… Anneannemin evinde de muşamba örtü vardı... Çay sevmem… Pek çok kimse sever… Bebek sustu… Kadın ve adam kalkacak mıyım diye bana bakıyor…

Ne kadar tatlı bir şey bu, kız mı erkek mi? Bizimki büyüdü artık üç yaşında küçüğü, ama bir de abisi var diyorum. Uykusuz, yalnız, arka arkaya küs geçen geceleri; tartışmaları; yere çalınan tencereleri; çarpılan kapıları; gözyaşlarımızı değil umutlarımızı; bir türlü gerçekleşmeyen hayallerimizi; hep birlikte güleceğimiz, oyun oynayacağımız, şarkı söyleyip kitap okuyacağımız sabahları; küçüğünün ilk, anne yerine baba deyişini; artık kakasını da söylediğini (bu disiplini almış olması adam ve kadın tarafından ciddi bir baş hareketiyle onaylanıyor) anlatıp sonunda çocukların tek kalmaması gerektiğini; mutlaka bir kardeş de olması gerektiğini; anne babaların endişelerinin yersiz olduğunu; onların alınyazısının, çalışacakları işin, kazanacakları paranın şimdiden belli olduğunu eklemeyi ihmal etmiyorum. Kadın adama bir şeyler mırıldanıyor. Sonra bana dönüp, birisine inanmak, güvenmek istediklerini söylüyor. Adam da başıyla onaylıyor. Benim anlattıklarıma içlerinin ısındığını, iyi birisine benzediğimi, biraz indirim yaparsam işi bize vermek istediklerini söylüyorlar.
Ben defterimi açıp hesapları tekrar gözden geçirirken kadın mutfaktan bir fincan çay getirip masanın çiçek desenli muşambasının üzerine koyuyor.
……..
Sokakta yürürken Cüneyt i arıyorum. Bu akşam görüştüğüm kişilerle anlaştığımı, yarın sabah ilk iş depoda kapının arkasında bekleyen klimayı hazırlamasını ve bu adrese getirmesini söylüyorum.

Telaşla, aman abi, onu takma, o cihaz bozuk,diyor. Arabanın kapısını açarken caddenin karşısında, çöp kutusunun yanından hızlıca simsiyah, küçük bir karaltının geçtiğini görür gibi oluyorum.

Sen o ucuz olan cihazı gönder, ben ikna ettim, sorun yok, diyorum.

30.06.2020

YAZAR **ATAKAN MURAT TUNÇER**

EFKARYOK MEYHANESİ

-Akşam müsaitsen görüşelim mi? Haklısın, biraz zaman oldu, kusura bakma. Ayrılmışız, evet. Yani o kendi kendine karar vermiş ayrılmamıza, demek istiyorum. Dün. Yok, seni karıştırmayacağım, sadece konuşmak istiyorum. Daha sakin bir yerde görüşsek olmaz mı? Canım istemiyor şimdi hiç öyle eğlence falan...

Müsait akşam:

-Sana dedim, ta en başında. Abi seviyorum dedin. İyi de sevmekte ne var ki? Güzeli herkes sever. Tüm salaklar kolayca sever zaten. Sonra da ağlar böyle senin gibi. Başında da sonunda da ağladığın işten hayır gelir mi? Hayır hayır, kabul et, bitti. Devam etme şansı yok. En başında dedim, bugün de aynı şeyi diyorum. Onunla olmazdı, hiç olmadı. Sen olduğunu sandın o olaya kadar ama ayrılmanızın o olayla da alakası yok. İnan, seni sevseydi, affederdi, seven affeder her şeyi, mecbur. Ben seni affettim. Kardeşim sayılırsın sen de. O ikinizin arasında. Bizim dostluğumuz ebedi. Yalnız ısrar etme daha fazla. Hadi al bir yudum, ılıdı bak. Geldin geleli bir şey de yemedin.

Efkaryok

-Bu meyhanenin ismi nereden geliyor biliyor musun aslanım? Burayı insanlar ağlasın diye değil, eğlensinler diye açtım. Gülsünler, halay çeksinler, kahkaha atsınlar, muhabbet etsinler tanımadıkları insanlarla. Bu müzisyenler boşuna mı patlatıyorlar ciğerlerini, davullarını ha? Bak ışıklarımıza. Sonuna kadar yakıyoruz. Dekorasyonumuz desen yine öylesine. İnsanlara bak, kol kola dans ediyorlar. Peki, söyle bakalım, böyle bir ortamda saygısızlık değil mi yanındakine bu salya sümük halin? Madem burada değil, başkasının yanında olmak istiyorsun, ne diye burada oturuyorsun? Olmak istediğin yer burasıysa o zaman niye efkârlanıyorsun? Arkadaşını severim, üzme onu. O gelene kadar topla kendini. Kimse kimseye karışmaz burada, yeter ki eğlen dilediğin gibi.

Son mesaj

-Lütfen abimi üzme. Biliyorum, şimdi onun yanındasın, koşa koşa gitmişsindir onun yanına. O da artık bir şey yapamaz ikimize. Israr etme, değişmeyecek hiçbir şey.

Umutsuz cevap

-Bu gece son bir kez daha konuşmayı kabul etseydin, onu aramazdım. Ayrılınca bitiyor mu sanıyorsun her şey? Niye ağlıyorum hala sence, tutamıyorum kendimi, her şey bittiyse peki? Senden başka bir şey düşünemiyorum? Biliyor musun, seninle görüştükten sonra hala üstümü değiştirmemişim. Dünden beri boğazımdan geçen ilk şey burada içtiğim ilk yudum. Uyumamışım. Uyusam belki seni göreceğim rüyamda ama sen bitti dedin ya benim uykularım bitti. Rüyalarım, yemeklerim, hayatım bitti. Sana sevgim bitmedi.

Niyesi

-Bak, seni buraya niye getirdim? Çoktan bitmiş şeyi kafanda da bitir diye. Bak, hem sen ve ben barıştık. Özlememiş miydik birbirimizi? Bu seni mutlu etmedi mi? Eskisi gibi yine gezeceğiz, eğleneceğiz. Yapma. Etrafına bir bak. Var mı senden başka üzülen? Gençsin, daha başındasın her şeyin, sevmenin, sevilmenin, reddedilmenin bile. Kendini topla. Daha fazla müsaade edemem böyle olmana. Bunca zaman sonra görüşüyoruz, sen hüngür hüngür... Hadi kalk, bırak şunu, hadi.

Acı halay

O gece Efkaryok'taki birkaç kişi fark etti sadece, adamın biri hem ağlıyor hem halay çekiyordu, tanımadığı insanlarla kol kola.

YAZAR **GONCA DUT**
KİTAP TANITIMI

KÖPEK GİBİ BÜYÜTÜLMÜŞ ÇOCUK

Küçük bir çocuğun beyni travmadan nasıl etkilenir? Korku ve şiddet çocuğun beyninde nasıl bir tahribata yol açar ve bu beyin iyileştirilebilir mi?

Kitabın ismiyle irkilip, arka kapağını çevirdiğinizde bu paragrafla karşılaşıyorsunuz Dr.Bruce'un Köpek Gibi Büyütülmüş Çocuk adlı kitabında. Kitabın ismi gibi içeriği de okurken sizi çarpıyor. Zaman zaman bu kadar da olur mu demekten kendinizi alamıyorsunuz.

Günümüzde yaygınlaşan psikoloji bilimine ilgi, psikolojik kitaplarla ve dizilerle kendini gösteriyor. Bahsi geçen bu yapıt da bunların en iyi örneklerinden bir tanesi.

Çocuk psikiyatristi Dr. Bruce'un yöneticisi olduğu kliniğe gelen ayrıca mahkemelerde ve çeşitli hastanelerde uzmanlığına ihtiyaç duyulan vakalardan yola çıkarak yazılmış bu kitap dilimize çevrilmiş iki eserinden biridir. Kitabın içinde birbirinden ilginç on iki ayrı vaka örneği yer alıyor. Bu yaşanmışlıkları okurken psikoloji biliminin insanoğlunun zorlandığı durumlarda nasıl kapılar açtığını, nasıl küçük dokunuşlarla mucize- ler oluşturduğuna bir kez daha şahit oluyoruz.

Kitapta, olaylar zaman zaman çok dehşetli bir hal alıyor ve beynin yaşadığı stresi nasıl gösterdiğini gözler önüne seriyor. Bir insanın doğumundan başlayarak özellikle de bebeklik ve çocukluğunda alamadığı sevgiyi, göremediği ilgiyi, hissedemediği güveni yetişkinliğinde ne kadar korkunç sonuçlara varabileceğini tüm sertliği ile bir yumruk misali çarpıyor yüzümüze.

Kitap bitip son sayfasını okuduğumuzda anlıyoruz ki yaşadığımız toplumun sağlıklı bireylerden oluşabilmesi için anne babaların, öğretmenlerin, doktorların, devletin kısacası hepimizin sorumlulukları var. Dünyaya gelen her bebeğin sağlıklı birer birey olabilmeleri için onların fiziksel,ruhsal ve duygusal gelişimlerine el birliği ile destek verilmesi gerekiyor.

Dr. Bruce kitabının bir bölümünde bu konuyu şöyle dile getiriyor: "Uzun süredir insanların gelişimlerini özellikle de neden bazılarının üretken, sorumlu ve iyi yürekli olmasına karşılık, diğerlerinin istismara başkalarını daha fazla istismar ederek tepki verdiğini anlamaya gayret ediyorum. Çalışmalarım bana ahlâki gelişimin, kötülüğün kökeninin, genetik eğilimin ve çevresel etkilerin, sonraki kararları ve sonuç olarak bizi biz yapan seçimleri etkileyen kritik kararları nasıl şekillendirdiğini gösterdi…

Çocukların nasıl iyileştiğini anlayabilmek için sevmeyi nasıl öğrendikleri, zorluklarla nasıl başa çıktıklarını ve stresin onları nasıl etkilediğini anlamamız gerekiyor. Şiddetin ve tehdidin, sevmenin ve çalışma kapasitesinin üstündeki yıkıcı etkisini fark ederek, kendimizi ve hayatımızdaki kişileri, özellikle de çocukları nasıl geliştirebileceğimizi daha iyi anlayabiliriz."

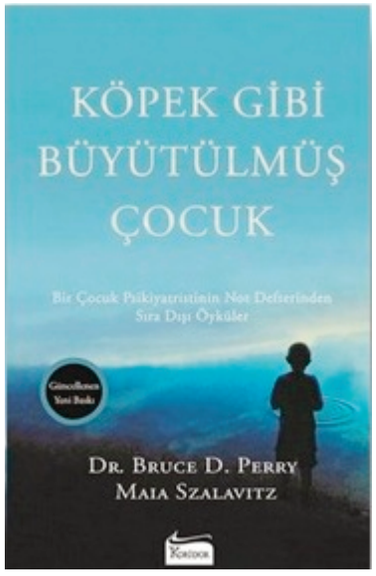

Dr. Breuce'un çocukları hissettikleri acıya ve korkuya rağmen, büyük bir başarıya imza atıp geleceğe umut olmuşlardır. Doktor bunu bizzat yaşanmış örneklerle kitabında bize gösteriyor. Bundan sonra yazılacak güzellikleri ise bize bırakıyor.

YAZAR **EBRU ATAMAN**

DÜŞÜŞLE GELEN HİÇLİK

İnsanın kendinden kendine doğru düşüşü kaçınılmazdır. Hayat da daimi düzensiz bir düşüş değil midir? Kimileri için hızlı, kimileri için yavaş olan, yalandan gerçeğe çıkış, ya da yükseliştir. Bir şeylerin peşine takılma, anlamsız bir mutluluk yaşama isteği ile gelen, zaaflarla tetiklenen, hevanın peşinden koşturan uyku halidir, kendini yerleştirdiği sırça köşkündeki tahtından indiren... Ya aşk? Aşk ise yürütür ve evet, düşürür uçurumuna ya da bahçesine. O bir diz çökmedir hiçlik gibi, dize geliş ve belâ yağdığında ânın altına başını sokma hâli.

Düşerken tutunur insan, dünyalarından düşmemek için. Öyleleri yükselirken tutunduğu dalı Rab bellerken, düşerken tutunduğu taşı da Rab edinir. Bir de dünyalarından düşmek isteyenler vardır. Onlar yaratıcılığın meyvesini veren dallara tutunur... Her tutuş, düşüşün hızını azaltsa da, düşüşü bir ân için unuttursa da, düşüşten yine de kaçış yoktur.

Düşüş beraberinde farklı duyguları da getirir. Düşüş içinde düşüş olduğunu, aynı ânda iki kere düşüş de olabileceğini anlar insan. Farkında olarak ve bir şeyden azad edilerek. Bir delinin kendinin Tanrı olmadığını anlaması gibi.

Nereden düştüğümüz, nereye düşeceğimiz de önem kazanır. Nitekim insan bilgisizliğini ve yanılgısını yaşar. Varlığıyla hiçliği arasındaki döngüde, varlığı, unutulan hiçliğini hatırlatmak derdindeyken, hiçliği de unutulan varlığını. Denge, ya varlıkta kurulur, ya da hiçlikte. Hiçliğe düşerek var olmak, insanın anlaşılabilir alanın içine mi düşüşüdür? Ya anlayamamak? Bilinmeyen hiçlik de endişe verici…

Benim için düşmek, tutmamak, tutunmamaya başlamak. Neyle var olduysam onu bırakmak. Bu bende kimi zaman isteyerek yapılan bir eylem, kimi zaman bir boyun eğiş. İki durumda da bağlantıyı koparır, hedefim hiçlikse - o akış da benim için bilinçli arınmadır - teker teker kopuşlarla ve vazgeçişlerle bunu yaşarım. Düşüş ânında yaşadığım duygular ve duygularımın harekete geçirdiği eylemlerim, beni dönüştürerek hiçliğe yaklaştırır. Ruhumun derisine dokunurum. Kimine göre bunu yaşamak sarsıcıdır. Nitekim düşüşle ölüm de yaşanabilir. Yaşanmasa da yine ölüme gidilir. Düşmeye devam edilir, kendi varlığımın gölgesinde, korkudan azade.

En kötüsü, gaflet içinde düşüştür. Düştüğünü bilememek, öldüğünde öldüğünü bilememek gibi... O hiçliğin karanlığında kayboluştur. Burada insan yanılsama yaşarsa, hiçliğini varlığına dönüştürüp düşüşüne devam eder.

Nereye kaçmak isterim? Varlığa mı, yani düşüşlerin başlangıç noktasına yükselmek, yoksa hiçliğe mi düşmek? Bana kattığı duygu önemli. Koskoca okyanusta bir su damlası olduğumu fark etmek muhteşem bir his. Yitme arzusu, bu hâlden alınan o garip haz da güzel, zamanın ve mekânın olmama durumunu hissetmek gibi. Belki de, kendimi yeniden var etmeye başladığım o ân için hissettiğim bu duygu, bana kaçınılası bir duygudur. Eğer hiçlik diye bir şey yoksa - bu da bir şekilde var olmak bilincidir- hiçliğimi bilince, var olduğumu da anlarım. Varolmanın ağırlığından ziyade, hiçliğin hafifliğini mi tercih ederim? Evet, var olmak yorucu ve onun da bir bedeli var. Karşımda varlığını yıkıp yeniden inşa eden ben, yeniden ben, yeniden…

Varlığın en düşük mertebesini yaşayan, değersiz bir taş parçası olarak varlığını sürdürmeyi, hiçliğine tercih eder. Hiçlik, ona göre yok oluştur. İstenmeyendir. Hayat sürünmeye değer mi?

Hiçliğe düşmekten korkmalı mı insan? Güzel bir hiçliğe uyanmak istenmez mi? Cehennemin en güzel cennetinin ayaklarının dibine düşmek… Hiç olmanın heyecanını, her şey olmak vermez. Anlamlı yere düşüldüğünde dönüşüm ve yenilenme de başlar. Hiç'e kim dokunabilir? Hiç olduğunun farkında olana, normal bir insanın hayalleri erişebilir mi?

Gerisi, gece ile gündüzün, sıcak ile soğuğun, ateş ile suyun birbirinde hiçlenmesinde gizli.

Darmstadt
27.11.2020/24.12.2020

KADER

Sonsuzluk devranı
Buzur Mehir'den bu yana
tekrar eder kendini
bir tavla tahtasında.
Hanelerde on iki ay
Pullarda gece ve gündüz
ve binlerce hamle ihtimali
döndürür başını hayalperestin
sulandırır ağzını
kemiği sevenin
bende zar attım bu oyunda
gelen şeş-beş ilk turda
sağıma baktım gördüm şeş
soluma baktım gördüm beş
ama nedense her oynayan gibi
yine de bende bekledim
gelseydi diye bir dü-şeş.

FULYA EYİLİK

KARANLIKTA SESLER

hiç öyle şey olur mu?
Ay'ı bile ters eylemişler
ne hilal
ne inceay
gözbebeğim yandı!
insan bu yüzden sırt dönermiş zaten.

sen karanlık
ben
karanlık
ay, ateş

dalgaların sesi usul usul örterken geceyi
yine sesler geliyor
hiç öyle şey olur mu?

ÖNDER KANBİR

YAZAR **IRMAK ERKAN**

EVCİLİK OYUNU

1- iÇ AKŞAM / ORTA-ÜST KESİME AİT BİR APARTMAN DAİRESİ (ESRA'NIN ANNE VE BABASI)

Esra'nın annesi kırk yaşlarında bir kadındır, balkonda sigara içmekte, telefonu ile yazışmaktadır. Esra'nın babası ise kırk beş yaşlarındadır, salonda tek başına maç izlemektedir.

2 – İÇ AKŞAM / ESRA'NIN ODASI (ESRA)

Esra altı yaşında bir kız çocuğudur. Odasında halının üzerine oturmuş, elindeki bir kadın bir erkek iki oyuncak figürü konuşturmaktadır.

ERKEK

'Zıırrr zıırrr…'

KADIN

'Kim o?'

ERKEK

'Nımm….Nımm….. ben geldim, karnım çok aç. Yemekte ne var?'

KADIN

'Ne istiyorsan sipariş ver.'

ERKEK

'Yine mi yemek yok? Sen hiçbir şey hazırlama, hiçbir şeye dokunma olur mu?'

KADIN

'Gören de senin iş yaptığını zannedecek. Market alışverişi bende, pazar desen o da öyle. Adam ol da üzerine düşeni yap. Öyle başka kadınlarla mesajlaşarak erkek olunmuyor.'

ERKEK

'Esra'nın özel okul, hafta sonu tenis masrafını ben karşılıyorum, dünya para tutuyor, unuttun galiba.'

KADIN

'Hele bir karşılama, bak o zaman ne oluyor.'

ERKEK

'Lütfen daha fazla uzatmayalım. Annenle bu hafta sonu için konuşur musun, sor bakalım müsait miymiş? Şu eve köfte getiren lokantanın telefonu neydi?

KADIN

'Balığa mı gideceksin yine? O her zaman müsait ama senin kızın istemiyor… Ben de ablamda kalırdım iki gece… Bıktım artık, ödevini yap kızım, saat on iki oldu hala uyumadın kızım… Numara buzdolabının üzerinde.'

ERKEK

'İş için gittiğimi söylersin, dönüşte baban sevdiğin evcilik takımını alacak dersin.'

KADIN

'Bir denerim ama artık her dediğime inanmıyor, siz beni kandırıyorsunuz, diyor'

ERKEK

'Sen konuşurken duymuştur, dinlemiştir, mutfak kapısı açık bas bas bağırdığın için… Bütün apartmana sayende rezil oluyoruz. '

KADIN

' Ben mi bağırıyormuşum? Sen, tanıdığım en kendini bilmez, rezil insansın. Seninle harcadığım yıllara acıyorum.'

ERKEK

'Bak yine başladın. Ben gidiyorum, yemekten vazgeçtim, getirmesinler… İştahım da kalmadı zaten…'

Esra elinde oynadığı iki oyuncağı etajerindeki çekmecenin içine kaldırır. Odasının ışığını kapatıp uyumak için yatağına yatar.

Onu uğurladıktan sonra dükkâna gidecektim, kapıyı açarken karşıdaki kilisenin papazına "Günaydın" diye seslenecek, kanaryayı kapının önüne çıkarıp "Naptın? Ha iyi misin?" diyecektim. İçerdeki küçük musluktan plastik bidona su doldurup, dükkânın önüne su serpip süpürecektim. Kapının önündeki masanın üstünü silip çay bardağına portakal çiçeği koyacaktım. Öyle severdi ki portakal çiçeklerini "Bilir misiniz?" derdi "Meyvesi üstündeyken çiçek açan tek ağaçtır. Deneyimle/ acemilik, yaşanmışlıkla/yaşanılacak, olgunlukla / tazelik bir arada" diye anlatır sonra da "Portakal çiçeği gibi olun emi kızım," derdi. Şimdi daha iyi anlıyorum ne demek istediğini. Biliyorum, o defterleri açtığımda Terzi Mişel'i daha da iyi tanıyacağım.

Onu uğurlarken tüm ritüeller yerine getirildi, cenaze töreninden sonra sessizce Mişel'in evine döndük. Gelenlere Mişel'in en sevdiği kolonya olan Misket limonu ikram ediliyordu, her yer onun gibi kokuyordu. Bir an önce dükkâna gitmek istiyordum, ama annem "Bugün olmaz," dedi. Onun odasına girdim, yatağına uzandım.

Sabah kalktım, anahtarı aldım ve dükkâna gittim. Onun yaptığı her şeyi aynı sırayla yaptım. Dikiş makinesinin yan tarafındaki dolabı açtım, öyle çok defter vardı ki, en üsttekini aldım onun sandalyesine oturdum ve rastgele bir sayfayı açtım. Ben de sadece kişilerin adını ve ölçülerini bulacağımı sanıyordum ki, bambaşka bir dünyaya düşüverdim. Sayfaların üstüne Asi... Asi, Ateş Üstünde Yürümek, Emir Bey'in Kızları, Islak Güneş, Kaçış... gibi başlıklar yazılmıştı. Bu başlıkların altında ise çeşitli açıklamalar: Delişmen, Gururlu, Kalbi kırık, Pişman, Örselenmiş, Hüzünlü, Hercai, İçli, Kırılgan, Katı... bambaşka bir dünyanın içindeydim. Her bir sayfa başka bir hikâyeydi. Birisini açtım ve okumaya başladım.

...

"Raşel- Bez Yapışkan Tela- Kırık Beyaz hiç kalmadı. Hemen al.

Uzun Ali'nin kızı Fato – Kalbi kırık: Göğüs: 100cm kapatmış kendini / Örselenmiş: Bel: 84 hayatın yükü onun üstünde /ama gururlu

Niye bu limon sarısı kumaşı seçti? Çok canlı / Pırıl pırıl hayatını değiştirmek istiyor artık sanırım.

Dün ölçüsünü alırken limana, doğru dalgın dalgın baktı. Acaba yıllar önce balığa çıkan kocasının bi daha dönmediği o tarafa bakarak onunla son bi defa konuşup vedalaştı mı?

Elbise bitti/ Uzun Ali'nin kızı üçüncü provaya gelmedi, ama ikinci provadaki değişikliklere göre bitirdim elbiseyi. Bugün Uzun Ali geldi. (Elbise biteli bir hafta oldu.) Kızı evlenmiş/ İstanbul'a gitmiş. "El öpmeye uğrar sana, elbisesini kendi alır." dedi.

Dayanamadım bir sayfa daha...

"Emir Bey ve Kızları geldi. Kızlar mahçup, arkasından sessiz sessiz girdiler dükkâna. Emir Bey her zamanki gibi sert, çelik gibi bakışlarla "Günaydın," dedi. Tek eli cebinde kumaşlara doğru yürüdü. Siyah İngiliz kumaşına yaklaştı. Baktı, dokundu sonra en üstteki kumaş topunun köşesini avucunun içine aldı ve okşamaya çalıştı. Hep hareketli kumaşlara gidiyor. Ona yıllarca anlatamadım. Hareketli kumaş bedenini esnek göstermez, boşuna uğraşma diye, ama anlatamadım. Katılaşmış bedenini kapatır sanıyor. Kapatmaz, kapatmaz Emir Bey.

Katılaşmış: Omuz /110 hiç esnemiyor. Sevdiğini hiç omzuna yatırmadın mı, okşamadın mı saçlarını / Bel: 90 gururlu kaskatı duruyor./ Beden; Dimdik/ hiç esneklik yok. Ehh be kardeşim, hiç mi eğilip bir çocuğu öpmedin. "

...

Öbür sayfayı çevirmeli miydim? Yoksa her hikâyeyi iyice sindirmeli miydim? Merakımı durduramıyordum. Bir sayfa daha açtım.

...

Ateş Üstünde Yürümek:

Ahh be kızım! Ahh be Mercan! Yapma, yapma kızım. Eğer sevmiyorsan o adamı ayrıl kızım. Başka birini seviyorken kocanın yanında olmaya çalışmak zor, kendini kandırma aşk bu hastalık değil ki geçsin. Geçmesi için onun yanında olman lâzım. Âşıksan ona, çek git yanına.

Bedenin kıvıl kıvıl, yerinde duramıyor. Ölçünü almak, sana "Hey be! Kim ne derse desin ben de varım,"diyen elbiseler dikmek çok çok güzel ama, ateş üstünde yürüyorsun.

Provaları hiç aksatmazdı, provalar onun evden kaçış biletiydi. Elbise bitti. Son diktiğimiz kırmızı elbiseyi almaya gelmedi. Hayırdır inşallah... Kaçtın mı deli kız?"

Sayfaları daha fazla çeviremeyeceğim, bugünlük yeter. Bu defterleri evime götüreceğim ve tek tek okuyacağım.

Ahh, Terzi Mişel, sen nasıl bi adamsın, mahallenin makasısın; bitmeyen tartışmaları kesiveren, mahallenin ipisin ayrılanları birleştiren...

O sırada dükkânın önüne yaşlı bi köpek geldi oturdu. Sabahtan beri kapının önündeki sandalyede oturan kedi aşağıya indi köpeğe sürtüne sürtüne gerindi. Çaycı çocuk, tepsisini sallayarak oralet getirdi. Oraleti aldım. Kapının önüne oturdum. İçimden "Ya işte böyle," dedim. Sen artık tatlı tatlı esen rüzgârda, kıyıya vuran dalgada, yere düşen portakal çiçeğinde, uzun uzun öten kanaryanın sesindesin. Güle güle terzi Mişel, güle güle...

YAZAR **FATİH ARPAT**
EDİTÖR **BERNA K. DOĞAN**

ARPATLOSE

Fakir Baykurt'a...

Fakir abi, mektubunuz yeni elime ulaştı, beni kırmayıp yazdığınız, benimle düşüncelerinizi, yazılarınızı paylaştığınız içim size teşekkürü bir borç bilemem, o yüzden peşin peşin edeyim, *Teşekkürler.*

Bilirsiniz ben de rahmetli Sait Abi gibi kötü edebiyat terbiyesi aldım. Bu vesileyle zamanı daraltmak/uzatmak üzerine çalışmam gerektiği konusundaki tavsiyelerinize uymaya çalışarak ve sorunuzun da kısa bir cevabı olması açısından uygun olur diye düşündüğüm bir saatimi dilim döndüğünce anlatmak isterim. Umarım devamını okumak ister, bana zaman zaman yazmayı da ihmal etmezsiniz...

Sabah evden çıkıp bisikletle ormana dalıyorum. Saat sekiz: Kar çiseliyor soğuk soğuk, tatlı tatlı yüzüme.
Sulu ayazda yavrularını bakıcı yuvalarına götüren anne babalar var sokaklarda.

Kulağımda kulaklık, İstanbul Senfonisini dinliyorum, bir garip bisikletliyim, kafamda kask yok bere, işçi Sami'nin oğlu, elim eldivensiz çalışmaktan yara bere, yapraklar kızıl, gidiyorum ötelere, ormanın derinliklerine, Frankfurt ormanının kayın kaplı yerlerine, sırtımda bir çanta, çantanın içinde Hesse' den Ağaçlar, önce bahçeye, Türk kahvesi yapmaya, termostaki makine kahvesinin soğumuş suyunu toprağını yeni belleyip sertleştirdiğim lavantanın dibine döküyorum, kahveli geleceğin bitki çayı, yağlı ve kafeinli, içeri giriyorum gerisin geriye, Türk kahvesi koca bardak termosa, çanta sırta, basıyorum pedala, ilk hedefim Kesselbruchweiher, bakalım göl buz tutmuş mu, ördekler ne yer ne içer, önce A3 üzerinden karşıya, ordan süratle aşağı göl kenarına, göl kenarında ormancılar boynu bükük ağaçları budamakta/kesmekte, hızarların tozu sanki göle uçar aheste aheste, Burcu Karadağ'ın ney solosu kafamda, daha daha da ilerilere, ormanın gerisine, bas "pis"ketçi bas pedala, on dakika demedi gölü geçtim, köşede durdum, kahveden bir yudum, sıcak daha, hey gidi telvesine kurban, tadımlık/sonra bakımlık bir kare, bank kış girdikçe sanki yapraklara batmada, ordan doğru yukarıya, Frankfurt ormanının diğer tarafına, Neuisenburg'a yakın cenahına, geçilen bir ara yol, yol aşağı doğru iner, kapı yukarı doğru kapanır, bu işte var bir hayır, dal içeri, dallar arasından ara bir orman yolundan Jacobiweiher'a, vardıktan sonra oraya, köprü var, tahta, tahta köprünün üzerinden geçer iken kısa bir duraksama, ördekler, kuğular köprüye doğru davranmada/ kanatlanmada, bir iki kare daha odaklama, köprüden karşıya sağa, önce bir bankta konaklama, Merz Aestetics hediye banka bisiklet dayama, bir iki fotoğraf daha araklama, ordan dinozorlu resmi takip ederekten Straßenbahn (Tramvay) durağına, tren yoluna varmadan yerde bir taş, taşın üzerinde koca harflerle K, sanki Kafka, karga, mezartaşı, ne alaka, Andreas çaprazından beton devam yola, beton yol devamında Fasanerie (Sülün bahçesi), içinde yaban domuzları, geyikler, sincaplar, kartallar, baykuşlar, tavuklar, keklikler yan yana, bugün kapalı her taraf korona, devam yola, bu kez altından geçilecek A3'ün, otobanı alttan yaran geçitte bir fukara, elinde koca bir sopa, asa, kolon ile kirişi bileştiren bölümde kasıtlı bırakılmış, güvercinlerin zorunlu olarak yuva (mor~gri güvercinlerin modern oteli) ya doğru uzatıyor sopayı, kuru ağaç dalı deliğe uzanmıyor, uzanarak bir şeyler söylüyor, açlıktan güvercin mi avlayacak kolon kiriş arasından paranoya, sopayı ben geçtikten sonra alıyor aşağıya, bir fren yapıyorum geri bakınca, içim sızlıyor, içim, Aytaç Doğan'dan taksim dinliyorum o esnada kulağımda, cız cız cız sulu kar atıştırıyor, virgüllerden yoruluyorum, kanun tellerinin çıkardığı, kalbimin yüzüne vuran acı dolu tınılardan yoruluyorum, derin bir nefes alıyorum, evsizin yanına varıyorum, "Hallo" diyorum.
Şaşırıyor.
"Hallo" diyor, yüzü gülüyor, insan özünde
sakalını sevdiğimin dilencisi, benden farkı yok, ben de ya yol, ya ev bekçisi,
"Brauchst du was" diyorum, "Bir ihtiyacın var mı kardeşim, bruder, su, Yemek…"
"Nein Danke"
"Wenn du was brauchst", yani varsa bir ihtiyacın
"Wasser"
"Yiyecek"
"yakı/ceket falan"

“Yok” diyor.
“Sağol”,
“Okey” diyorum.
Geri dönüyorum.
İkinci bir sağol
“Bir şey değil” demekten utanıyorum
Hey gidi diyorum insanoğlusu, zengin hala yer süt”larç”, fakir hâlâ yer Bul”amaç”
Bulmaca gibi
Yaşamı şu insanın

İnsan olan insan diyorum kendi kendime, hangi çağda yaşıyoruz, şu insan kardeşinin haline acımaz mı. İçimin acısından sesler kesiliyor. Ormanın içine dalıyorum, serin bir rüzgâr vuruyor yüzüme, hüngür hüngür ağlıyorum, duruyorum genç bir kayın arasında, sırtımdan çantamı indiriyorum, yeşil kaplı kitabımı çıkarıyorum, ve helâlinden/dadadan/ağaçlardan bir bölüm okuyorum:
“Üzgün olduğumuzda ve hayata katlanamadığımızda bir ağaç konuşur bizimle: Sus, bak bana! Yaşamak kolay değil, yaşamak zor değil. Bunlar çocuksu düşünceler. Bırak konuşsun içindeki Tanrı, o zaman susacaklar. Yolun seni anandan ve yurdundan uzaklaştırdığı için endişelisin. Ama attığın her adım, her yeni gün seni anana yaklaştırır. Yurt ya içindedir ya da hiçbir yerde”

içimden

gözlerin gözlerimi buluyor
tu me manques beaucoup
derken ben sana
içimden.

kayboluyorum
gözlerinin içinde
ya da
vurgun yiyorum
hızla çıkmaya çabalarken
o derinlikten.

içimden elini tutuyorum,
seni seviyorum diyorum
yine içimden.
çok güzeldi bu gece diyorsun.
her anı güzeldi
diye cevaplıyorum ben
bu sefer de içimden.

omzuma dokunuyorsun
bir an.
ruhumun müziği
sarsıcı ritimlerle,
bombalarken kalbimi,
susturmak isterken beslediğim
o küçük kuş
kanat çırpıyor yüreğimde.

mutlu oluyorum yanında
ve de mutsuz.
hem yakınım sana
hem de çok uzak.
aynı güneşe bakıyoruz
ve aynı güneş yakıyor
ikimizi,
içimizi.

yazdığımız senfoninin
notalarını duyuyorum içimden.
roca burnu feneri’nde çaldığın öpücük
ve portekizce bir sözcük geçiyor
yüreğimin derinliklerinden;
saudade.

Zeynep Yenen
Eylül 2020. Girne

YAZAR **AYŞEGÜL ÇETİNKAYA**

DALGALAR

Kıyıdayım. Çocukluğumun yazlarının geçtiği sahilde.

Karadeniz her zamanki gibi öfkeli. Öyle yüksek haykırışlarla dövüyor ki kıyıyı konuşsam sesimi duyamam.

Benim içim de öfke dolu. Bir bulutun içindeyim sanki. Sebebini biliyorum. Dün akşam gelen bir telefonla, gece yarısı uçağı ile geldim. Annemin yabancı bakıcısı, daha çok para veren birine gitmiş aniden. Abim, hızla artan dolar kuru nedeniyle ikinci bir artışa "hayır" dediği için ayrılmış.

Sabah saatlerinde olayın gerçekleşmesine rağmen akşam sekiz gibi haberdar edilmem çılgına çeviriyor beni. Rahatsız etmemek için haber vermemeleri beni yatıştırmıyor, çünkü annem bir dakika bile yalnız bırakılamayacak bir bebek gibi, İlgiye ve sevgiye muhtaç. Silinmiş belleğine, her şeyi unutmuş olmasına rağmen unutmadığı, utanma duygusu nedeniyle, birlikte yaşadığı abim onun için bir yabancı. Daha da kötüsü yabancı bir erkek!

Dolayısıyla hızla uçağa yetişiyorum ve gece yarısı, yanında, annemin koynundayım. Tanımasa da en şefkatli sarılmalarla kucaklıyor beni. Anlamadığım, söylediği belli belirsiz sevgi sözcüklerini kalbime bastırıyorum. Sabah birlikte uyanıyoruz. Onu hiç bırakmamışım, akşam birlikte yatmışız gibi kalkıyoruz.

Gününün çoğunu uyuyarak geçirdiğini bildiğim için çantama attığım bir Calvino var. Sıcaklığını duyuyorum daha uçarken. Öfkem yatışır gibi oluyor biraz.

Her fırsatta kıyıya gidiyorum. Karadeniz'in dalgalarını izlerken sakinleşiyorum. Bir şey demeye çalışıyor gibi.

Tüm dikkatimle dalgalara yoğunlaşmak içimin sesini susturuyor. Her biri dehşetli, büyük ve birbiri ardına gelen, hiç bitmeyen dalgalar.

Calvino'nun Bay Palomar' ı gibi tek bir dalgayı seçiyorum izlemek için.

Dalga yükselerek yaklaşıyor, büyüyor ve kendi içinde derin bir nefes alırmış gibi her şeyi içine çekiyor. Hemen altında bu yüzden büyük bir boşluk oluşturuyor. En yükseğe ulaştığında kıvrılarak hızla düşüyor. Yere çarpıyor ve köpükler halinde kıyıya, gidebildiği en uzak yere kadar koşuyor adeta. Ve aynı hızla geriye dönüyor. Tekrar ait olduğu denize kavuşuyor.

Ama diyor Calvino; "Bir dalgayı, kendisinin hemen peşinden gelen ve onu itiyormuş gibi görünen ve kimi kez de yetişerek onu alıp götüren dalgalardan ayırmak öyle zor ki. Tıpkı kendisinden önce gelen ve onu peşinden kıyıya sürüklüyormuş gibi görünen, bazen de sanki önünü kesmek için ona doğru dönen dalgadan ayırmanın zor olması gibi"

Ardı arkası kesilmeyen, peş peşe gelen tüm o dalgalar aslında birbirinin aynı. Ve birbirlerinin devamı. Ben annemin devamıyım, annem de annesinin. Sonsuz bir tekrarla yaşanıyor her şey. Birbirinden çok farklıymış gibi görünse de benzer şeyleri yaşıyoruz. Aynı acılardan geçip aynı kaderleri paylaşıyoruz. Biricik olduğumuzu düşünüp kendimizi yere göğe koyamıyoruz.

Oysa bir görünüp bir kayboluyoruz.

YAZAR **ÇAMAY ÖZALP**

MUTFAK

Rengârenk, çok güzel oldu. Rengi soldukça kırmızıya düşen kadınlara benzedim iyice. Silik ve soluk renklere aşina geçen yıllardan sonra. Yabancıladım ya! Giderken de yabancıydım, siz bilmiyordunuz. Çıktığı deliği beğenmiyor oldum. Ev eski eşya karşılığı birbirine benzemez renklerde plastik leğen, mandal veren eskici tezgahı gibiydi. Fayansların mavisi. Nakışlı İsfahan mavisi. Renk renk Afrika desenleri. Dolapların içinden fil sesleri geliyor. Bir benim sesim çıkamadı. O karanlık boş bakışlarına senin. Benim yatağıma gir, benim hayatımı yaşa sonra beni ilgilendirmesin. Senin hayatın hangisi? İt ayağı gibi sürüdük. O lanet kuralları olan lanet memleketine bile severek geldim. Kucağımda Nisa, göbeğimde Nevâ. Doktor Bey pek revaçta karısı hicapta. Bir çift ayakkabı, tek bir kitap alamadan. Bohçamda hayallerim. Ah kaldı kitaplarım. Sürüye sürüye gel boğazına kadar kara gömülü bu ülkeye çakıl. Seni sefil sinsi. Ne ara değiştin yoksa hep mi böyleydin? Öğrenciyken de sefildin zaten o sefilliğin acıtmıştı içimi. Devrim yapacaktık. Üç çocuk, dört dil. Gel prolateryanın en son halkası ol. "Mesleğimi yapamadım." deme, camları gazete kâğıtlarını buruşturup siliyordun ya işte. Basın yayın çocuk bakımı ve ev ekonomisi master derecesi. Mutluyduk. Manav kasalarından yer soframız. Dallarını çiçek basmış diktiğim perdeler. Basma da fistan giymiş kutu kutu pense evimiz. Oyunlar oynardık çocuklarla, şiirler okurduk. Şiirler okurdun. Yaptığımız iş mi belirliyor kimliğimizi? Şımarıklığın lüzumu yoktu tabii. Çocuklar iyi yetişsin yeter ki. Sen git kocacım. Muayenehaneni aç. Adını da Funda Oteli koy. İçim acımıştı elinde çay termosuyla bankanın kapısında dikilirken. Kapitalizmin çelimsiz bekçisi. Senin mesleğin var. Sen git düzenimizi kur sonra gelelim biz. Ne güzel düzen kurmuşsun doktor Bey. Evet anne mutfak canlı ama bir önceki mutfağın kalanıyla uyumsuz. Ne kadar benziyorsunuz. Aynı donuk umursamaz bakışlar. Çok seversin damadını değil mi? Suç mutlaka bendedir. Babamın yanında durdum, ona kızamadım diye mi intikam alıyorsun benden? Allahla arandan su sızmıyor. Yaşadığımı yaşayasın diye mi dua ettin acaba? Açıklama yapman gerekiyor tabii neyim ben saatlik orospu mu o telefonu sıçarken bile kıç cebinde taşımandan belliydi. Alo alo kimsiniz? Biri bizi işletiyormuş öyle mi? O hemşirenin sesi bu. Bunca yıl gözümün önünde. Siz doktor beyin eşi olmalısınız. Kaltak "Benim, evet." Annem "Depresif oldu" diyor. "Ben krem renkleri severim." diyor. Eric'den Funda'ya varmam mı sandın? Ben de pastel renk severim ama bu kez de canlı olsun diyorum. Ferfoje demirler artmış hep nedense. Pencereleri de mi değiştirdik? Değişmiyor bu kafa ah bu kafa. Ver ver ver. Veresiye verenin. Bir de değil, kaç tane. Pek nazik güler yüzlü, şakacı aman da aman ne sevimli oo dili de hem tatlıymış hem becerikli internette böyle oluyor demek. Bu dolap niye çıkmış yerinden? Çekilmiş diş gibi. İçimdeki boşluk. Kimim ben? Banyo ve tuvalet de değişmiş. Anneme atmayalım bunları kullanırız bir yerde ya da uydururuz bir yerlere diyorum. Ne uydurayım kendime. En çok da zekamı hafife alması. Çıkanları atmak istemiyorum. At artık at bırak. Kuyruk yapma şunu. Utanmadan "Birlikte tatil yapalım." diyor. Çocuklar içinmiş. Annem "işcilik iyi olmadı." diyor aslında benim de içime sinmedi. Çok renkli ve uyumsuz. İspanyol ya da Kuzey Afrika seramikleri gibi. Çekmecelerin üzerine resimleri bantla tutuşturmuşlar. İğreti hayatım. Şu dikişlere bak. İnsan şunları düzgün atar çuval mı dikiyorsunuz? Doktor demişti "Ya hayatını değiştireceksin ya da kafanı." Mutfak büyük olsun. Yıkalım duvarı. Ada mutfak koyalım. Ferah ferah gözüm görsün ne piştiğini. Aydınlık. Yeşil solmayan çiçekler asacağım her yere. Banyo nasıl? Duvar fayansları değişmiş, klozet kırık yan dönmüş. Lanet olsun lanet olsun. Kapağı çekiştirip koparıyorum. Annem "Bunu da sen yaptın böyle" diyor. Ne zamandır böyleydi bu. Aa babacım sen ölmemiş miydin? Annem "Dur bakalım kandırabilecekmiyiz?" diyor. Sanırım yeni bir şeyler yaptırmak için ikna edeceğiz. Babam, annemin kafasına tepsiyle vurdu. Annem boyamıştı. Kanat kanada vermiş iki melek. Annemin saçları tıraşlıydı kanser hastaları gibi. Babamın elinden tepsiyi kapıp, ben de onun kafasına vurdum. Elleri annemin boğazındaydı. Bir kez daha vurdum ama alamadım üstünden. Çıkarın beni buradan. Babam ve annem, balkonlu arka odada özçekim yapıyorlar kıkırdayarak. "Ben sizi çekerim." diyorum. Yanak yanağa verip gülümsüyorlar. Annemin saçları çene hizasında arkaya doğru taranmış, yüzü solgun ama gülümsüyor. Çok eğleniyorlar kuğunun içinde. Bacak bacak üstüne atan annem parmaklarının arasında puro tutuyormuş gibi yapıyor. Yok artık baba bu kadar eğlenmek yeter.

YAZAR **Prof. Dr. HAKAN YAMAN**

Sağlık Çalışanlarının Esansı

Covid-19 pandemisi hayatımızı her yönü ile etkilemiş durumdadır. Birçok alanda yeni paradigmalar ile karşılaşmamıza neden oldu.

Sağlık sistemi ciddi bir yük altında bulunmakta. Sürekli hizmet vermek durumunda olan sağlık çalışanları ise bu süreçte en çok sorun yaşayan meslek grubudur. Hem bedenen, hem de ruhen etki altındadırlar. Çalışırken artık medikal malzemeye erişimde sıkıntı yaşanmasa da çalışma koşulları, bulaşma riski, iş ortamında şiddet, verilmek durumunda kalınan etik kararlar çalışma koşullarını kötüleştirmektedir (1).

Pandeminin ilk dalgasını deneyimsiz olarak karşılayan insanlar, ikinci dalgada daha temkinli olmak durumundadır. Birçok sağlık sistemi belirli ölçüde bu öngörülmeyen felaketin getirdiği sorunları göğüslese de şu anda sağlık sistemlerinin verdiği mücadele sürdürülebilir değildir. Bu nedenle herkes üzerine düşeni yapmalıdır.

Görevini, kendi sağlıklarını sakınmadan yerine getiren sağlık çalışanları, Covid-19 koşullarında çalışmanın kendilerine teşkil ettiği riski bilerek, çalışmaya devam etmektedirler. Yapılan çalışmalar sağlık çalışanlarının kendi artmış riskleri yanı sıra, ailelerinin Covid-19 olma ihtimallerini de üç kat daha fazla bulmuştur (2).

Sağlık çalışanları Covid-19 ile ilişkili riskler yanı sıra, ruhsal stres, travma sonrası stres bozukluğu ya da şiddete maruz kalabilmektedirler. Bu konuda tedbirlerin artırılması ve sağlık çalışanlarının sağlıklarını koruyacak çalışmaların yaratılması elzemdir (1).

Bu sorun çerçevesinde, bu yazıda, pandeminin ilk aylarında Fransa'da özel yapım termal kamera ile çekilmiş fotoğrafları paylaşmak istiyorum (3). Antoine d'Agata Fransa'da yaşayan bir Magnum fotoğrafçısıdır. Nisan-Mayıs 2020 ayları arasında sokak ve hastanelerde 10000'e yakın fotoğraf çekmiştir. Bulaş riskini vesağlığını hiçe sayarak, toplumun en fragmente kesimlerine kadar girmiştir. Aynı şekilde gerekirse hastanede 5 gün yatarak, sağlık ortamını görüntülemiştir. Kendisine göre termal kamera, insanların görüntülerini ısı kaynağı düzeyine indirger, yani insancıllıklarının esansını ortaya çıkarır. Fotoğrafçı korona ile ilgili ise eleştirel bir bakış açısına sahip. Kendisini virüsten çok, insanlığın gidişatı ilgilendirmektedir. Pandemiye karşı mücadele verilirken, denetimin siyasi ve ekonomik boyutlar kazandığını ifade etmektedir.

© Antoine d'Agata | Magnum Photos

Kaynaklar:

1.Lacina L. What's needed now to protect health workers: WHO COVID-19 briefing. Erişim: https://www.weforum.org/agenda/2020/04/10-april-who-briefing-health-workers-covid-19-ppe-training/ . Erişim tarihi: 28.11.2020.

2.Karlsson Ulf, Fraenkel Carl-Johan. Covid-19: risks to healthcare workers and their families BMJ 2020; 371 :m3944

3.Antoine d'Agata . I'm Starting to Feel the Pain. Erişim: https://www.magnumphotos.com/newsroom/im-starting-to-feel-the-pain-antoine-agata-covid-19-coronavirus/. Erişim tarihi: 28.11.2020.

YAZAR **M.YÜCEL İNCE**

Üç Mehmed Hikayesi

1

Efsanelerin de anlata geldiği, *büyük nehrin* Karadeniz'le birleştiği yere dayanıyor hikayem. Çocukluğum da orada geçti. Sürekli olarak karısını döven bir adam vardı, adı Mehmed. Dedikleri o ki, Gılgamış'ta geçen bir öyküsü bile var bu adamın, bana soracak olursanız bir cümlesi bile yoktur. Soyunun o destana dayandığı da yalan kanımca. Fakat benim adıma rehberlik eden gülüşünü, Bafra sigarasını dudaklarına taşıyışını ve bir kütüğün üzerine koyduğu çay bardağındaki rakısını ansıyorum. Et de yiyor.

Benim evvelim onunla ilgili birçok acıdan ibaret; çünkü denize, evin az ötesindeki küçük bir yalıdan inersem, onun rüyalarında konuklarım. Karabasanlarında kuzenimle girdiğim bir gönül ilişkisinden bahsediliyor hep. (Bu tamamen Borges'in yalanı.) Artemis'le ilk kavgam da buraya dayanır. (Bakın bu doğru işte; ama bunu anlatmak da Borges'in işine gelmiyor.)

Mehmed denizciydi: Makinist. Bana tahta evin önünde, büyük ayı ve küçük ayı takımyıldızlarını anlatan bir el yazması kitapçık da vermişti küçükken. Bunu ona, *Cebelitarık'ta* Bafralı Salih diye biri vermiş. Goga, derdi ona. Sıklıkla, geri zekalının tekiydi, diyecek gibi olur; ama bir dil çabukluğuyla Goga, diyerek sıyrılırdı bu günahtan. Anneannenin tüm akrabaları gibi, onun da ruhuna işlemiş gogalık, derdi bana, bir sır verirmiş gibi. Anneannemin dayısıydı Salih.

Ölmeden önce onun başucuna gelmemi çok beklemiş Gerzeli Mehmed. Geldi mi, geldi mi, diye sorup durmuş ve sonunda ölmüş. Ben ölüsüne gittiğimde gömütlükteydi. Ne kadar da çabuk çabuk atılıyordu topraklar bir bedenin ölmüş yüzüne. Adettendi bu demek!

Verdiği kitapçıkta öğütlenmişti bana, göğe ağmak üzereyken Mehmed'in başucuna varılmayacağı, gömütlükte de üzerine toprak atılmayacağı.

2

Diğer Mehmed Acarlar Longozu'nda yaşamış. Onu hiç tanımadım. Görmedim bile. Beşköprü'de numara 12'ye gidin. Garaj kapısından içeri gidiniz miydi (kafanızı eğin), el yordamıyla bulun, örümcek ağlarının kapladığı elektrik düğmesini. Sarı sinik bir lamba yanmış olmalı. Sağınıza dönün. Duvarda asılı bir fotoğraf göreceksiniz. Karasu'lu Mehmed: Uzun kulakları, simsiyah yusyuvarlak gözleri ve her iki yana yayvanca açılmış dudaklarıyla, babamı andıran; ama bana hiç benzemeyen yaşlı bir adamdır. İşte bu adamla ilgili babamın anlattığı birkaç anıdan başka elimde hiçbir yazılı kaynak yok. Onu tanıyanların söylediği tek şey, Karasu'daki evin altında küpler içinde biriktirdiği bir sürü altınının olduğu, bir de tomarlarca parasının bulunduğuydu. Bu hikayeyi babam da, (lisedeyken, onun sevdiği bir kıza dadanan bir arkadaşını bacağından bıçakladığını, bana söyledikten hemen sonra) anlatmaya başlamıştı. Parayla da, küplerin içindeki altınla da ilgilenmemiştim.

"Neden bıçakladın adamı?"

"Sevdiğim kıza bakıyordu?"

"Ya ölseydi?"

"Ölsün diye bıçakladım zaten. Yaşasın diye de bacağına sapladım."

"Sonra ne oldu?"

"Yaşadı."

"Hayır hayır…yani konu büyümedi mi?"

"Bana uzaklaştırma verdiler."

"Sonra."

"Cezam bitince okula devam ettim. Fakat babama haber gelmiş. Misliyle karşılığını vereceğiz diye. Her gün okul çıkışı beni gözetlemeye gelirdi. Bir hır gür çıkmasından korkuyordu."

"Çıktı mı peki?"

"Yok..çıkmadı…ama ben sonra okulu bıraktım. Ondan sonraki sene de babam göndermedi. Baktım babamın beni okutmaya niyeti yok, ben de dışarıdan bitirdim okulu, askere gitmeden önce, ablam öldükten sonra."

"Sonra peki?"

"Çok soru soruyorsun."

"Az anlatıyorsun."

3

Kendimi bu iki Mehmed'in arasına sıkışmış hissederim hep. Bu yüzden ismim bana gururdan çok kaygı verir. Başıma gelen her şey Mehmed'in karıştırdığı haltların ürünü. Bu hayat bile onun bana yaşattıklarından, benim de yüklendiklerimden ibaret. O yüzden alacaklıyım tümünden. Bakmayın Yücel'in başına bir "M" yazıp, hiç hareket etmesin diye, nokta koyup, onu mühürlediğime. Belki de tüm ıstırabı bu. Ona açıktan olmasa da, gizimde taşıdığım nefretten haberdar. Benden alıp kime verdiğini bilmediğim, büyük sırrın ifşasından sorumlu hissediyor da olabilir kendini. Yine de, hiçbir şeyin sorumluluğunu üstlenmiyor M. Hâlbuki kirlenmişliğimin, şu hayatı bir rüyalar zindanına çevirişimin maktulü odur.

4

Bana verilen el yazmasının öğüdü üzere, gittim evlendim (Hafifletici bir sebep değildir bir kadının sınavı olmak.). Zannettim ki, her şey yoluna girecek ve ben artık sadece Yücel olarak yaşayabileceğim. Ama çok geçmeden anladım yanıldığımı. Yanılmak değil, bunu anlamak umutlandırdı beni. Bu yüzden, son bir şans daha verdim kendime. Tuttum bir çocuk yaptım. Oğlumuz oldu. Adına Ozan dedim, bu yazgının kalemi ben olayım, şairi o olsun diye. Göbek ismini de Mehmed koydum. Bendeki bu acıyı alsın, açmazımdan beni kurtarsın istedim.

Şimdi gülüyorum kendime. Kurtulmaya çalıştıkça bir yumağa dolanmış halime bakıp, tam Yücel'lik işler diyorum. Kendimize ait olmayan bir yaşantının da sorumlusuyum artık.

Neyse ki yazıyorum, ama mesele biraz da bu. Ben yazıyorum, Mehmed yaşıyor. Onun beni çağırdığını duyar gibiyim. İhtimal gideceğim.

YAZAR **E.ZERRİN BİLİCİ**

DİYENE DE BAK!

Öyle gözünüzde abarttığınız kadar iyi biri değilim ben. Beni böylesi yüceltecek neler yapmış olabilirim diye de sormuyor değilim kendime. Aslına bakarsanız pek çok insanda rastlayabileceğimiz insani zaaflar bende de var; hatta ortalamanın biraz üzerinde zaafım var, desem yalan olmaz. Karşılıksız iyilik, karşılıksız yardım gibi safsatalara hiç inanmam mesela. Yerde bulduğum içi para dolu cüzdanı sahibine ulaştırır mıyım? Bakın bunu yaşadım. Hem de birkaç kere. Birinde cüzdanın içindeki para ihtiyacım olmayacak kadar bir miktardı. O nedenle hiç tereddütsüz, cüzdanın sahibine ulaşması için çeşitli yollara başvurdum. Sonra olması gereken oldu. Günün kahramanı ilan edildim. Aman efendim, kim olsa öyle davranırdı, dedim.

Aynı durumu ikinci kere yaşadığımda bulduğum şey cüzdan değildi. İçi döviz ve altın dolu bir torbaydı. Canım, içinde sahibinin kimliğine ait bilgi kırıntısı olmayan bir torbayı sahibine nasıl ulaştırabilirdim ki… Doğrusu, bir zaman torbayı ve içindekileri sakladım. Zamanla, torbanın içindekilerin bana ait olduğu yönünde bir düşünce geliştirdim. Öyle üzerinden aylar geçmiş bir kazanımdı benim için bu torba. E, haliyle de kendime ait olan bir şeyleri harcamakta bir beis görmedim. İlk zamanlar elbette bir vicdan azabı duydum. Duydum duymasına da elden ne gelir. Çevremdeki birkaç fakir fukarayı sevindirdim kendimi teselli etmek için. Bakın bu tür iyilikleri çevremdeki insanlara yapmayı severim. Tanımadığım insana yapacağım yardım, kuyuya atılmış bir taşa benzer. Ama beni tanıyan birileri için öyle mi ya… Sorun çevremdeki insanlara, benim için iyilik babası, kötü gün dostu, cömert ve namuslu insan, derler.

Talih bana böyle kaybedilmiş paralarla, cüzdanlarla karşılaşmak için özel fırsatlar vermiş anlaşılan. Şimdi bulduğum bu üçüncü cüzdanı sahibine ulaştırmakla ulaştırmamak arası ciddi bir nefis mücadelesi yaşıyorum. Önümde iki yol var: Cüzdanı sahibine ulaştırıp gazetelere haber olmak ve böylece günün kahramanı rolünü oynamak. İkinci yol, cüzdanı kendime saklayıp içindeki paranın küçük bir kısmını çevremdeki insanlara dağıtıp fukara babası rolünü oynamak, yine gazetelere haber olmak. İçimde bir ibre biraz birine biraz birine kayıp duruyor, hangi rolü daha çok sevsem diye.

Ooo, sen meleksin o zaman arkadaş. Cebinde para olduğunu düşündüğüm hiç kimseyi affetmem, çarpar giderim. Öyle ona buna para pul dağıtmakla da işim olmaz. Ben cüzdanı, çantayı dişimi tırnağıma takarak kazanıyorum. Kimseye de yedirmem. İsteyen gitsin kendi de kazansın.

Yok yok. Senin gibi insanlardan uzak olsun benim yolum. Kötüsün sen!

Bana diyene bak. Kim bilir o hakkın olmayan paralarla, dağıttığın iyiliklerle kimleri kandırdın. İnsanların iyilikle ilgili hassasiyetlerini sömürdün. Duygu hırsızlığı senin bu yaptığın…

Bizim buralarda senin gibiler için tencere dibin kara, derler!

YAZAR **SİBEL OĞUZ**

ÖĞLEN ARASI 2

Gülara'ya Mektuplar

Gülara! Can dostum, salı günlerinin benim için ne kadar önemli ve anlamlı olduğunu tahmin ediyor olmalısın. Sabahları güç bela kalkmama rağmen bu sabah horozlara eşlik ettim desem abartmış olmam. Kafamda postayla alakalı olumsuz kurgular açık uçlu hikâyeye dönüştü. Uzadıkça ucu sana dokunan. Kesinleşmeyen yargılarımla dönüp durdum yatakta. Büyük şehirlerin derdi büyük olurmuş derler. Bazı sözler üzerinde düşünülmeden ağızdan çıkıverir. Öylesine, gelişigüzel, anlam kaygısı taşımayan cinsten… Karıncanın gözlüklerini takınca kırıntılar nasıl da ağır yüke dönüşür hâlbuki. Derdin yaşı, boyu, ağırlığı mı olurmuş? Yolunu bulup girmeyiversin içeriye, kovdukça arsız misafir gibi yapışır mindere. Canımın içi, yine nerelere gidip seni ar-dım sıra sürükledim? Güz çiçeğim, dağıttığımın farkındayım.

Düşüncelerimi, duygularımı kimseyle paylaşmaya cüret edemediğim kederlerimi sana ulaştırıyor olmaktan müteessirim.

Ah! Dostum, zihnimin yoğunluğu bedenimi ele geçirmiş durumda. Masamda birikmiş dosyalar Ahmet Bey'in huzurunu kaçırıyor olmalı. Yanımdan geçerken göz egzersizi yapıyor oluşu dikkatimden kaçmıyor. Üzüldüğünü hisseder gibiyim ama bunlar kafaya takılacak şeyler değil. Bir günümü ayırarak halledebilirim. Hem sen demezmisin son dakika adamısın, diye.

Bu arada Suç ve Ceza'yı bitirmek üzereyim. Raskolnikov'un ayaz yemiş elektrik telleri kadar gergin düşünceleri kırılma noktasında. Eserin üzerimde dokunaklı etkisi gitmek ve kalmak arasındaki belirsizlik oldu. Gitmek dediysem yanlış anlamana mahal vermek istemem. Biliyorsun iki yıl buradan ayrılmam söz konusu değil. Aksi halde bir günümü burada geçirmez, Akdeniz'in narenciye kokuları eşliğinde, karşında, bütün samimiyetini topladığın gözlerine bakarak anlatacaklarımı.

Canımın içi, doğrusu gitmekten kastım kendimden uzaklaşmak ve elbette yerine oturtamadığım, emanet gibi üzerimde bol duran düşüncelerimden ibaret. İçimdeki savunmasız, korkak, kendini ifade edemeyen çocuk büyüdükçe aksileşiyor. Söz dinletemiyorum. Zihnimi toparlayıp arkama bakmadan kaçarken geçmişim kelepçe takıyor, bileklerim acıyor hafiften. Olduğum yere çakılıp kalıyorum. Bir başıma, sensiz. Yol göstermene ihtiyacım var fakat bunun imkânsız olduğunun farkındayım. Kilometrelerce uzayan yollar giriyor aramıza. Benliğimin rutubetli odalarında, güneş değmemiş karanlığında yol bulup çıkamıyorum. Ah! Gülara, küçük bir çatlak zihin bahçemde çiçek açmamış ağaçları sarsmaya yetebilir. O vakit güneş bir yolunu bulup oyunlar sergileyecek, bakır aynalar tutacak sevdaya tutulmuş oğlanlara. İnan bana.

Az kalsın unutuyordum, dün saat üçte doktor randevum vardı. Hazırlıklı gitmeme rağmen tek kelime edemedim. Aaa gülmenin en yalın halini seziyorum. Efendim gitmek cesur insanlara özgü bir şeymiş. Cümlenin ögelerini tam oturtmamış olsam da söylediği şey buna benzerdi. Hayır, üzerine vazife olmayan şeyleri sorunuymuş gibi ortalığa saçması kabul edilemez. Üstüme alınmadım doğrusu. Adımlarımın kararlı olmayışı korkak olduğum anlamına gelmiyor, bunu en iyi sen biliyorsun. Giderken arkamda bıraktığım parçalarımla bütünüm. Senle, annemle, iki yıldır çiçek açmayan menekşemle. Bu arada menekşeden söz açmışken toprağını gevşettim, salonun başka köşesine koydum. Küstü, kalmayı seçti. Anlayacağın, gitmek ona göre değildi. Eski yerine aldım, yaprakları gözle görülür şekilde koyulaştı. Bu bahar çiçek açacağını umuyorum. Şu doktor mevzuunu tam anlatamadım. Söz, haftaya ayrıntılarıyla yazacağım. Öğle arasının bitmesine beş dakika var. Evde hazırladığım sandviçi yiyeceğim. Bir süre yağlı yiyecekler yememem gerekirmiş. Bu arada az kalsın unutuyordum.

Gönderdiğin fular adresime ulaştı. Sonbahara karışan tonları, ruhumun yansımasıyla hayli uyumlu. Şair ilkbaharın renkleriyle dokurken şiirini, sonbaharda saklıydı portakal kokuları. Nereden bilecekti...

YAZAR **IRMAK ERKAN**

ÖYLESİNE BİR GÜN

Susuyorum. Sözlerim bitti. Kalkıp gitmeliyim. Ama benden kalmamı, yeni şeyler söylememi bekliyorlar.
Adam, elindeki tükenmez kalemi az önce ben konuşurken aldığı notlarının üzerinde gezdiriyor. İnceliyor, heyecansız. İşi bitince yanındaki kadına uzatıyor. Kadın göz ucuyla bakıyor. Dudaklarını büzüyor. Sevimsiz, tekinsiz, uzadıkça uzayan bir sessizlik…

'Sizden öncekiler daha farklı şeyler anlattılar' diyor adam. Alnım ve çenem kaşınmaya başlıyor. Terliyorum. Kadın başörtüsünü düzeltiyor, masadan kalkıp mutfağa gidiyor. Önce demlenen çayın ıslığını sonra arka odadan gelen bebek ağlamasını duyuyorum.

'Bu kullanacağınız cihazı önermediler, daha başka bir markayı tavsiye ettiler.' Tavanda cılız bir floresan. Nemli duvarda kocaman bordo bir Kâbe halısı, bir uçtan bir uca uzanıyor. Gözlerimi kırpmadan kendi babamın oturduğu eve de aynı cihazı taktığımı söylüyorum. Bu kez karısına sesleniyor. Kadın ile kucağında bebeği, birbirlerine gülümseyerek geliyorlar. Kadın kocasının uzattığı listeye bakarken gülümsüyor. Ben de gülümsüyorum. Adam da gülümsüyor ilk kez. Kartopu gibi yumuşacık, yumuk yumuk, huzur dolu, pespembe bir anlaşma olacak birazdan.

Biz bir değerlendirelim, sonra sizi ararız', diyor kadın telaşsızca kollarından kayan bebeği omzuna doğru hoplatırken. Gözlerim bebekte takılı kalıyor.

Bebeğin pembe yüzü ağzını kapatıp açtıkça morarmaya, kırış kırış olmaya başlıyor. Mutfaktan burnuma ulaşan çay kokusu ekşiyor, acılaşıyor. Defterim yapış yapış masanın üzerinde. Alıp çantama koysam? Örtü üstünde halka halka bardak izleri… Tuvalet kokusu… Masada birbiri ile fısıldaşan iki dev fare… Dışarı çıksam… Farelerin yavrusu viyaklıyor… Sokak karanlık… Trafik… Aysun.... Canım bu akşam çok geç geleceğim beni bekleme iki görüşmem daha var… Aysun'un omuzları yeşil elma, sırtı lavanta kokar… Sen benimle dalga mı geçiyorsun? Velilerle yemek sözümüz var, senin aklın nerede? Meteler yaz tatilini teknede yaparlar… Şakşuka, biber borani, bir de kuzu beyin hazırlatıyorum der, beyaz gömlekli garson… Canım ver şunun tabletini, bağırıp durmasın, iki çift laf edemedik… Kırmızı ışıkta durmuşken Aysun'a çektiğin mesajları sil… Metelerin Trilye' deki zeytinliği şimdi iki milyon olmuş… Oğlum iki dakika izin verin büyükler konuşurken lafa karışılmaz… Kârlı bir satış orgazm olmak gibi bir şey demiştin değil mi, Mete… Al hayatım, sana su getirdim, içine yeşil elma koydum… Abi sen müşterilerin karşısında ereksiyon mu oluyorsun ya?.. Mete kahkaha atar… Aysun yalandan kahkaha atar… Borani çok acıdır… Çocuklar ağlar… Fare yavrusu viyaklar… Kârlı satış… Anne ve baba fare konuşmaya başlarla… Ev biraz nemli o yüzden kokuyor... Bütün tuvaletler aynı kokar... Masa örtüsü muşamba, muşamba iz yapar… Anneannemin evinde de muşamba örtü vardı... Çay sevmem… Pek çok kimse sever… Bebek sustu… Kadın ve adam kalkacak mıyım diye bana bakıyor…

Ne kadar tatlı bir şey bu, kız mı erkek mi? Bizimki büyüdü artık üç yaşında küçüğü, ama bir de abisi var diyorum. Uykusuz, yalnız, arka arkaya küs geçen geceleri; tartışmaları; yere çalınan tencereleri; çarpılan kapıları; gözyaşlarımızı değil umutlarımızı; bir türlü gerçekleşmeyen hayallerimizi; hep birlikte güleceğimiz, oyun oynayacağımız, şarkı söyleyip kitap okuyacağımız sabahları; küçüğünün ilk, anne yerine baba deyişini; artık kakasını da söylediğini (bu disiplini almış olması adam ve kadın tarafından ciddi bir baş hareketiyle onaylanıyor) anlatıp sonunda çocukların tek kalmaması gerektiğini; mutlaka bir kardeş de olması gerektiğini; anne babaların endişelerinin yersiz olduğunu; onların alınyazısının, çalışacakları işin, kazanacakları paranın şimdiden belli olduğunu eklemeyi ihmal etmiyorum. Kadın adama bir şeyler mırıldanıyor. Sonra bana dönüp, birisine inanmak, güvenmek istediklerini söylüyor. Adam da başıyla onaylıyor. Benim anlattıklarıma içlerinin ısındığını, iyi birisine benzediğimi, biraz indirim yaparsam işi bize vermek istediklerini söylüyorlar.
Ben defterimi açıp hesapları tekrar gözden geçirirken kadın mutfaktan bir fincan çay getirip masanın çiçek desenli muşambasının üzerine koyuyor.
……..
Sokakta yürürken Cüneyt i arıyorum. Bu akşam görüştüğüm kişilerle anlaştığımı, yarın sabah ilk iş depoda kapının arkasında bekleyen klimayı hazırlamasını ve bu adrese getirmesini söylüyorum.

Telaşla, aman abi, onu takma, o cihaz bozuk,diyor. Arabanın kapısını açarken caddenin karşısında, çöp kutusunun yanından hızlıca simsiyah, küçük bir karaltının geçtiğini görür gibi oluyorum.

Sen o ucuz olan cihazı gönder, ben ikna ettim, sorun yok, diyorum.

30.06.2020

YAZAR **ATAKAN MURAT TUNÇER**

Efkaryok Meyhanesi

-Akşam müsaitsen görüşelim mi? Haklısın, biraz zaman oldu, kusura bakma. Ayrılmışız, evet. Yani o kendi kendine karar vermiş ayrılmamıza, demek istiyorum. Dün. Yok, seni karıştırmayacağım, sadece konuşmak istiyorum. Daha sakin bir yerde görüşsek olmaz mı? Canım istemiyor şimdi hiç öyle eğlence falan..

Müsait akşam:

- Sana dedim, ta en başında. Abi seviyorum dedin. İyi de sevmekte ne var ki? Güzeli herkes sever. Tüm salaklar kolayca sever zaten. Sonra da ağlar böyle senin gibi. Başında da sonunda da ağladığın işten hayır gelir mi? Hayır hayır, kabul et, bitti. Devam etme şansı yok. En başında dedim, bugün de aynı şeyi diyorum. Senin onunla olmazdı, hiç olmadı. Sen olduğunu sandın o olaya kadar ama ayrılmanızın o olayla da alakası yok. İnan, seni sevseydi, affederdi, seven affeder her şeyi, mecbur. Ben seni affettim. Kardeşim sayılırsın sen de. O ikinizin arasında. Bizim dostluğumuz ebedi. Yalnız ısrar etme daha fazla. Hadi al bir yudum, ılıdı bak. Geldin geleli bir şey de yemedin.

Efkaryok

-Bu meyhanenin ismi nereden geliyor biliyor musun aslanım? Burayı insanlar ağlasın diye değil, eğlensinler diye açtım. Gülsünler, halay çeksinler, kahkaha atsınlar, muhabbet etsinler tanımadıkları insanlarla. Bu müzisyenler boşuna mı patlatıyorlar ciğerlerini, davullarını ha? Bak ışıklarımıza. Sonuna kadar yakıyoruz. Dekorasyonumuz desen yine öylesine. İnsanlara bak, kol kola dans ediyorlar. Peki, söyle bakalım, böyle bir ortamda saygısızlık değil mi yanındakine bu salya sümük halin? Madem burada değil, başkasının yanında olmak istiyorsun, ne diye burada oturuyorsun? Olmak istediğin yer burasıysa o zaman niye efkârlanıyorsun? Arkadaşını severim, üzme onu. O gelene kadar topla kendini. Kimse kimseye karışmaz burada, yeter ki eğlen dilediğin gibi.

Son mesaj

-Lütfen abimi üzme. Biliyorum, şimdi onun yanındasın, koşa koşa gitmişsindir onun yanına. O da artık bir şey yapamaz ikimize. Israr etme, değişmeyecek hiçbir şey.

Umutsuz cevap

-Bu gece son bir kez daha konuşmayı kabul etseydin, onu aramazdım. Ayrılınca bitiyor mu sanıyorsun her şey? Niye ağlıyorum hala sence, tutamıyorum kendimi, her şey bittiyse peki? Senden başka bir şey düşünemiyorum? Biliyor musun, seninle görüştükten sonra hala üstümü değiştirmemişim. Dünden beri bo- ğazımdan geçen ilk şey burada içtiğim ilk yudum. Uyumamışım. Uyusam belki seni göreceğim rüyamda ama sen bitti dedin ya benim uykularım bitti. Rüyalarım, yemeklerim, hayatım bitti. Sana sevgim bitmedi.

Niyesi

-Bak, seni buraya niye getirdim? Çoktan bitmiş şeyi kafanda da bitir diye. Bak, hem sen ve ben barıştık. Özlememiş miydik birbirimizi? Bu seni mutlu etmedi mi? Eskisi gibi yine gezeceğiz, eğleneceğiz. Yapma. Etrafına bir bak. Var mı senden başka üzülen? Gençsin, daha başındasın her şeyin, sevmenin, sevilmenin, reddedilmenin bile. Kendini topla. Daha fazla müsaade edemem böyle olmana. Bunca zaman sonra görüşüyoruz, sen hüngür hüngür... Hadi kalk, bırak şunu, hadi.

Acı halay

O gece Efkaryok'taki birkaç kişi fark etti sadece, adamın biri hem ağlıyor hem halay çekiyordu, tanımadığı insanlarla kol kola.

YAZAR **GONCA DUT**

Kitap Tanıtımı:
Köpek Gibi Büyütülmüş Çocuk

Küçük bir çocuğun beyni travmadan nasıl etkilenir? Korkuve şiddet çocuğun beyninde nasıl bir tahribata yol açar ve bu beyin iyileştirilebilir mi?

Kitabın ismiyle irkilip, arka kapağını çevirdiğinizde bu paragrafla karşılaşıyorsunuz Dr.Bruce'un Köpek Gibi Büyütülmüş Çocuk adlı kitabında. Kitabın ismi gibi içeriği de okurken sizi çarpıyor. Zaman zaman bu kadar da olur mu demekten kendinizi alamıyorsunuz.

Günümüzde yaygınlaşan psikoloji bilimine ilgi, psikolojik kitaplarla ve dizilerle kendini gösteriyor. Bahsi geçen bu yapıt da bunların en iyi örneklerinden bir tanesi.

Çocuk psikiyatristi Dr. Bruce'un yöneticisi olduğu kliniğe gelen ayrıca mahkemelerde ve çeşitli hastanelerde uzmanlığına ihtiyaç duyulan vakalardan yola çıkarak bu kitap dilimize çevrilmiş iki eserinden biridir. Kitabın içinde birbirinden ilginç on iki ayrı vaka örneği yer alıyor. Bu yaşanmışlıkları okurken psikoloji biliminin insanoğlunun zorlandığı durumlarda nasıl kapılar açtığını, nasıl küçük dokunuşlarla mucizeler oluşturduğuna bir kez daha şahit oluyoruz.

Kitapta, olaylar zaman zaman çok dehşetli bir hal alıyor ve beynin yaşadığı stresi nasıl gösterdiğini gözler önüne seriyorBir insanın doğumundan başlayarak özellikle de bebeklik ve çocukluğunda alamadığı sevgiyi, göremediği ilgiyi, hissedemediği güveni yetişkinliğinde ne kadar korkunç sonuçlara varabileceğini tüm sertliği ile bir yumruk misali çarpıyor yüzümüze.

Kitap bitip son sayfasını okuduğumuzda anlıyoruz kiyaşadığımız toplumun sağlıklı bireylerden oluşabilmesi için anne babaların, öğretmenlerin, doktorların, devletin kısacası hepimizin sorumlulukları var. Dünyaya gelen her bebeğin sağlıklı birer birey olabilmeleri için onların fiziksel,ruhsal ve duygusal gelişimlerine el birliği ile destek verilmesi gerekiyor.

Dr. Bruce kitabının bir bölümünde bu konuyu şöyle dile getiriyor:"Uzun süredir insanların gelişimlerini özelliklede neden bazılarının üretken, sorumlu ve iyi yürekli olmasına karşılık, diğerlerinin istismara başkalarını daha fazla istismar ederek tepki verdiğini anlamaya gayret ediyorum. Çalışmalarım bana ahlâki gelişimin, kötülüğün kökeninin,genetik eğilimin ve çevresel etkilerin,sonraki kararları ve sonuç olarak bizi biz yapan seçimleri etkileyen kritik kararları nasıl şekillendirdiğini gösterdi….

Çocukların nasıl iyileştiğini anlayabilmek için sevmeyi nasıl öğrendikleri, zorluklarla nasıl başa çıktıklarını ve stresin onları nasıl etkilediğini anlamamız gerekiyor. Şiddetin ve tehdidin, sevmenin ve çalışma kapasitesinin üstündeki yıkıcı etkisini fark ederek, kendimizi ve hayatımızdaki kişileri, özellikle de çocukları nasıl geliştirebileceğimizi daha iyi anlayabiliriz."

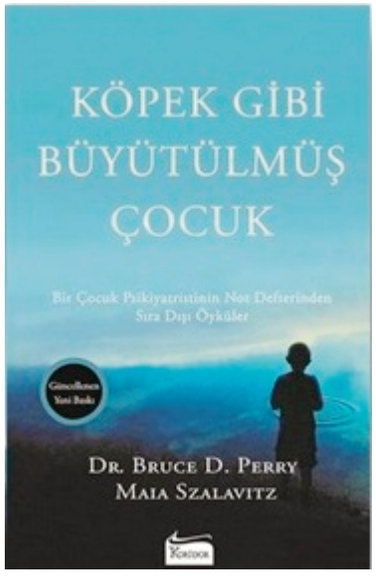

Dr. Breuce'un çocukları hissettikleri acıya ve korkuya rağmen, büyük bir başarıya imza atıp geleceğe umut olmuşlardır. Doktor bunu bizzat yaşanmış örneklerle kitabında bize gösteriyor. Bundan sonra yazılacak güzellikleri ise bize bırakıyor.

YAZAR **EBRU ATAMAN**

DÜŞÜŞLE GELEN HİÇLİK

İnsanın kendindenin kendiye doğru düşüşü kaçınılmazdır. Hayat da daimi düzensiz bir düşüş değil midir? Kimileri için hızlı, kimileri için yavaş olan, yalandan gerçeğe çıkış, ya da yükseliştir. Bir şeylerin peşine takılma, anlamsız bir mutluluk yaşama isteği ile gelen, zaaflarla tetiklenen, hevanın peşinden koşturan uyku halidir, kendini yerleştirdiği sırça köşkündeki tahtından indiren... Ya aşk? Aşk ise yürütür ve evet, düşürür uçurumuna, ya da bahçesine. O bir diz çökmedir hiçlik gibi, dize geliş ve belâ yağdığında ânın altına başını sokma hâli.

Düşerken tutunur insan, dünyalarından düşmemek için. Öyleleri yükselirken tutunduğu dalı Rab bellerken, düşerken tutunduğu taşı da Rab edinir. Bir de dünyalarından düşmek isteyenler vardır. Onlar yaratıcılığın meyvesini veren dallara tutunur... Her tutuş, düşüşün hızını azaltsa da, düşüşü bir ân için unuttursa da, düşüşten yine de kaçış yoktur.

Düşüş beraberinde farklı duyguları da getirir. Düşüş içinde düşüş olduğunu, aynı ânda iki kere düşüş de olabileceğini anlar insan. Farkında olarak ve bir şeyden azad edilerek. Bir delinin kendinin Tanrı olmadığını anlaması gibi.

Nereden düştüğümüz, nereye düşeceğimiz de önem kazanır. Nitekim insan bilgisizliğini ve yanılgısını yaşar. Varlığıyla hiçliği arasındaki döngüde, varlığı, unutulan hiçliğini hatırlatmak derdindeyken, hiçliği de unutulan varlığını. Denge, ya varlıkta kurulur, ya da hiçlikte. Hiçliğe düşerek var olmak, insanın anlaşılabilir alanın içine mi düşüşüdür? Ya Anlayamamak? Bilinmeyen hiçlik de endişe verici…

Benim için düşmek, tutmamak, tutunmamaya başlamak. Neyle var olduysam onu bırakmak. Bu bende kimi zaman isteyerek yapılan bir eylem, kimi zaman bir boyun eğiş. İki durumda da bağlantıyı koparır, hedefim hiçlikse - o akış da benim için bilinçli arınmadır - teker teker kopuşlarla ve vazgeçişlerle bunu yaşarım. Düşüş ânında yaşadığım duygular ve duygularımın harekete geçirdiği eylemlerim, beni dönüştürerek hiçliğe yaklaştırır. Ruhumun derisine dokunurum. Kimine göre bunu yaşamak sarsıcıdır. Nitekim düşüşle ölüm de yaşanabilir. Yaşanmasa da yine ölüme gidilir. Düşmeye devam edilir, kendi varlığımın gölgesinde, korkudan azade.

En kötüsü, gaflet içinde düşüştür. Düştüğünü bilememek, öldüğünde öldüğünü bilememek gibi... O hiçliğin karanlığında kayboluştur. Burada insan yanılsama yaşarsa, hiçliğini varlığına dönüştürüp düşüşüne devam eder.

Nereye kaçmak isterim? Varlığa mı, yani düşüşlerin başlangıç noktasına yükselmek, yoksa hiçliğe mi düşmek? Bana kattığı duygu önemli. Koskoca okyanusta bir su damlası olduğumu fark etmek muhteşem bir his. Yitme arzusu, bu hâlden alınan o garip haz da güzel, zamanın ve mekânın olmama durumunu hissetmek gibi. Belki de, kendimi yeniden var etmeye başladığım o ân için hissettiğim bu duygu, bana kaçınılası bir duygudur. Eğer hiçlik diye bir şey yoksa - bu da bir şekilde var olmak bilincidir- hiçliğimi bilince, var olduğumu da anlarım. Varolmanın ağırlığından ziyade, hiçliğin hafifliğini mi tercih ederim? Evet, var olmak yorucu ve onun da bir bedeli var. Karşımda varlığını yıkıp yeniden inşa eden ben, yeniden ben, yeniden…

Varlığın en düşük mertebesini yaşayan, değersiz bir taş parçası olarak varlığını sürdürmeyi, hiçliğine tercih eder. Hiçlik, ona göre yok oluştur. İstenmeyendir. Hayat sürünmeye değer mi?

Hiçliğe düşmekten korkmalı mı insan? Güzel bir hiçliğe uyanmak istenmez mi? Cehennemin en güzel cennetinin ayaklarının dibine düşmek… Hiç olmanın heyecanını, her şey olmak vermez. Anlamlı yere düşüldüğünde dönüşüm ve yenilenme de başlar. Hiç'e kim dokunabilir? Hiç olduğunun farkında olana, normal bir insanın hayalleri erişebilir mi?

Gerisi, gece ile gündüzün, sıcak ile soğuğun, ateş ile suyun birbirinde hiçlenmesinde gizli.

Darmstadt
27.11.2020/24.12.2020

KADER

Sonsuzluk devranı
Buzur Mehir'den bu yana
tekrar eder kendini
bir tavla tahtasında.
Hanelerde on iki ay
Pullarda gece ve gündüz
ve binlerce hamle ihtimali
döndürür başını hayalperestin
sulandırır ağzını
kemiği sevenin
bende zar attım bu oyunda
gelen şeş-beş ilk turda
sağıma baktım gördüm şeş
soluma baktım gördüm beş
ama nedense her oynayan gibi
yine de bende bekledim
gelseydi diye bir dü-şeş.

Fulya Eyilik

Karanlıkta Sesler

hiç öyle şey olur mu?
Ay'ı bile ters eylemişler
ne hilal
ne inceay
gözbebeğim yandı!
insan bu yüzden sırt dönermiş zaten.

sen karanlık
ben
karanlık
ay, ateş

dalgaların sesi usul usul örterken geceyi
yine sesler geliyor
hiç öyle şey olur mu?

Önder Kanbir

YAZAR **????????????**

EVCİLİK OYUNU

1- iÇ AKŞAM / ORTA-ÜST KESİME AİT BİR APARTMAN DAİRESİ (ESRA'NIN ANNE VE BABASI)

Esra'nın annesi kırk yaşlarında bir kadındır, balkonda sigara içmekte, telefonu ile yazışmaktadır. Esra'nın babası ise kırk beş yaşlarındadır, salonda tek başına maç izlemektedir.

2 – İÇ AKŞAM / ESRA'NIN ODASI (ESRA)

Esra altı yaşında bir kız çocuğudur. Odasında halının üzerine oturmuş, elindeki bir kadın bir erkek iki oyuncak figürü konuşturmaktadır.

ERKEK

'Zıırrr zıırrr…'

KADIN

'Kim o?'

ERKEK

'Nımm….Nımm….. ben geldim, karnım çok aç. Yemekte ne var?'

KADIN

'Ne istiyorsan sipariş ver.'

ERKEK

'Yine mi yemek yok? Sen hiçbir şey hazırlama, hiçbir şeye dokunma olur mu?'

KADIN

'Gören de senin iş yaptığını zannedecek. Market alışverişi bende, pazar desen o da öyle. Adam ol da üzerine düşeni yap. Öyle başka kadınlarla mesajlaşarak erkek olunmuyor.'

ERKEK

'Esra'nın özel okul, hafta sonu tenis masrafını ben karşılıyorum, dünya para tutuyor, unuttun galiba.'

KADIN

'Hele bir karşılama, bak o zaman ne oluyor.'

ERKEK

'Lütfen daha fazla uzatmayalım. Annenle bu hafta sonu için konuşur musun, sor bakalım müsait miymiş? Şu eve köfte getiren lokantanın telefonu neydi?

KADIN

'Balığa mı gideceksin yine? O her zaman müsait ama senin kızın istemiyor… Ben de ablamda kalırdım iki gece… Bıktım artık, ödevini yap kızım, saat on iki oldu hala uyumadın kızım… Numara buzdolabının üzerinde.'

ERKEK

'İş için gittiğimi söylersin, dönüşte baban sevdiğin evcilik takımını alacak dersin.'

KADIN

'Bir denerim ama artık her dediğime inanmıyor, siz beni kandırıyorsunuz, diyor'

ERKEK

'Sen konuşurken duymuştur, dinlemiştir, mutfak kapısı açık bas bas bağırdığın için… Bütün apartmana sayende rezil oluyoruz. '

KADIN

' Ben mi bağırıyormuşum? Sen, tanıdığım en kendini bilmez, rezil insansın. Seninle harcadığım yıllara acıyorum.'

ERKEK

'Bak yine başladın. Ben gidiyorum, yemekten vazgeçtim, getirmesinler… İştahım da kalmadı zaten…'

Esra elinde oynadığı iki oyuncağı etajerindeki çekmecenin içine kaldırır. Odasının ışığını kapatıp uyumak için yatağına yatar.